

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Bánffy Miklós gróf,

akinek a magyar népközösség szervezése érdekében a kormánytól nyert engedélye ügyében bizonyos aggályok merültek fel, nyilatkozott. Az aggályok abban az irányban jelentkeztek, hogy Bánffy Miklóst a kormány nevezte ki a magyar népközösség elnökévé és ezzel olyan veszedelmes precedens teremtődik meg, amely megfosztja a népközösséget autonómikus önállóságától. Hosszabb cikkben foglalkoztunk ezekkel a felmerült aggályokkal és rámutattunk arra, hogy Bánffy Miklós megbízása tulajdonképpen csak a szervezkedésre vonatkozik és ennek nincsenek olyan messzemenő következményei, mint amelyeket annak tulajdonítanak. Hangsúlyoztuk, hogy más a szervezkedés és más a működés maga. A szervezés munkáját valakinek meg kell indítani és mivel Bánffy vállalkozott erre, természetesen, hogy az engedélyt a kormány az ő nevére adta ki. Az elnök megválasztására akkor kerülhet sor, ha a szervezés munkája befejezést nyert és a népközösség tagjai nyilatkozhatnak, hogy kiben összpontosul bízalmuk. Megállapítottuk azt is, hogy amennyiben mégis bekövetkeznék a nemvárt eset, hogy a magyar népközösségnek nem adatnék meg az a lehetőség, hogy önmaga válassza meg elnökét, úgy még mindig nem késő a kormánynak a Bánffy Miklós gróf irányában tanúsított jóindulatát megköszönni és kifejezésre juttatni azt az elhatározását, hogy ilyen feltételek mellett a kapott engedéllyel élni nem kíván. Felhívtuk Bánffy gróft, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzék és nyilatkozatával osszassa el a kételyeket és aggodalmakat. Ez a nyilatkozat, mint legutóbbi számunkban jelentettük, megtörtént és valóban alkalmas arra, hogy azokat a lelki aggályokat, melyek felmerültek, elhárítsa az útból. Nyilatkozatának egyik része szerint „a népkisebbségi főkörmánybiztos a kormányal tárgyaló magyar urak előtt jelentette ki, hogy a magyar népközösség megszervezésére a minisztérium az engedélyt az ő részére szándékozik kiadni és ehhez a jelenvolt magyar közéleti férfiak hozzájárultak”. A nyilatkozat másik része arra vonatkozik, hogy „Bánffy Miklós eleve tisztában volt azzal, hogy ez a súlyos tisztelet csak a magyar közönség bízalma mellett töltheti be”. Ez a kettős kijelentés egyrészt tisztázza a kérdést, hogy Bánffy Miklós nem a maga egyedülvalóságában határozta el az engedély kérését, illetve ezt a szándékát a kisebbségi főkörmánybiztos bejelentette a magyar uraknak, akik ezt tudomásul vették, másrészt pedig minden félreértést kizáró módon megállapítja, hogy az elnöki tisztelet csak a magyar népközösség bízalmán nyilváníttatása alapján tölthető be. Ez azt jelenti, hogy Bánffy Miklós vállalta ugyan a szervezési munka elnökségét és az ezzel járó felelősséget, de a népközösség megalakulása után természetesen az ősszmagyarságnak alkalma lesz az országos elnöki tisztséggel azt megbízni, akiben bízalma összpontosul. Nem is lehetséges ez másként és el sem képzelhető, hogy a romániai másfélmillió magyar népi szervezetek élére a kormány bárkit ki akarna nevezni. Mert, újból hangsúlyozzuk, más az állampárt és más a népközösség. Az egységes pártot törvény hívta életre és a törvény végrehajtási utasítása egyben megállapította azokat a módokat, melyek mellett a párt vezetőségének kinevezése megtörténik. A pártban a tisztségek kinevezés útján nyerne be öltést, de bizonyos, hogy ebben a tekintetben a magyarság kíváncsisági szintén meghallgatásra talál. A népközösségi szervezet teljesen független a párttól, mert míg abban a magyarság poliikai életét élheti, addig a népközösség kizárólag gazdasági, kulturális és társadalmi céllitűzéseket szolgál. Mindkettő fontos a magyarság szempontjából, de nagyobb jelentősége mégis inkább a népközösségnek van. Immáron megjelent a felhívás is, mely a magyarságot

Franco csapatai tovább nyomulnak győzelmesen előre

A köztársaságiak megkísérik felvenni a harcot. — Tizezrével érkeznek a menekültek Franciaországba. — Az olasz légió vezetősége a barcelonai harcokban

Barcelonából jelentik: Franco csapatai szombaton és vasárnap a tengerpart mentén folytatták előnyomulásukat és Barcelonától északra 40 kilométernyire állanak. Granolleres várost és még három várost a nemzetiek elfoglalták, ezenkívül több más helysége is Franco csapatainak kezére került. A csapatok behatoltak Gerona tartományba és annak fővárosát veszélyeztetik.

A nacionalisták mintegy hat héttel ezelőtt megindított offenzívája óta

60.000 köztársasági katonát került a nemzetiek kezére.

A Barcelona körül lefolyt harcok és a város bevétele után a nemzetiek tovább folytatják előnyomulásukat a Pireneusok felé. Az előnyomulás tempója azonban most alábbhagyott, mert a terepviszonyok rendkívül megnehezítik a harcokat. A nemzeti hadsereg most hóborította, járhatatlan utakon kénytelen átjutni.

A KÖZTARSASÁGIK TOVÁBB HARCOLNAK

Madridből jelentik: A spanyol köztársasági csapatok az Esztramadura fronton kénytelenek voltak visszavonulni. Az ellenség felhasználta a köztársasági hadsereg sorában keletkezett zavart, amely

Özönlenek a menekültek Franciaországba

Bordeauxból jelentik: A város állomásán már a harmadik spanyol menekülteket szállító vonat haladt keresztül. A menekültek vonata reggel érkezett és 1700 gyermeket, asszonyt és öregembert szállított. Miután az állomáson élelmiszert és ruhaneműt osztottak szét a lerongyolódott, éhes emberek között, a menekültek vonata tovább ment Perigueux és Niort felé. A spanyolországi menekültek utazását nagyon gátolja az erős hófúvás, amely már 24 óra óta tart. A Franciaország felé vezető útvonalakat, vasúti töltéseket ellepte a hó, — még hókével is szinte lehetetlen a közlekedés.

Egy menekülteket szállító vonat, amelyen 417 gyermek, asszony és öregember utazott, elakadt, s csak a legnagyobb nehézségekkel tudott eljutni Poitiers-be.

A francia hatóságok még mintegy 2000 ezer menekült érkezését várják a határállomásokon. Minden menekültnek tejeskávét, kenyert, túróat osztanak ki, s az étkezés után azonnal az ország belseje felé irányítják, ahol fertőző betegségek ellen beoltják és fertőtlenítik őket. A menekültek elátása és irányítása most már a legteljesebb rendben folyik, pótlókat mindazon hiányokat, amelyeket a meglepetésszerűen nagyszámú menekültek érkezése okozott.

Sok menekült Andorra köztársaság területére akart menekülni, de a magas hó miatt nem lehet megközelíteni a köztársaság területét csak sí talpakkal. Andorrában máskülönbösen is kevés élelmiszer van, úgy, hogy csak a lakosság élelmisére elegendő. — az élelmiszer hiány miatt nem tudnak menekülteket befogadni. Szombaton és vasárnap mintegy

a Nemzeti Ujjászűletés Frontjához való csatlakozásra szólítja fel és egyben bejelenti, hogy a kormány engedélyt adott a népközösségi szerv megalakítására. A felhívásnak minden romániai magyar tegyen eleget és a megfelelő rovatba írja be magyar nemzetiségét. Fontos ez, mert ennek alapján történik meg a magyar osztály megalakítása. Népszámlálás jellegetével is bír ez a beiratkozás, mert ennek a számadatai mutatják

azáltal állt elő, mert a köztársasági hadseregnek a bekerítése veszélye ellen kellett védekeznie. Ennek a körülménynek esetét áldozatul Barcelona. A köztársasági csapatok azonban új védelmi frontot foglaltak el, amely — dacára annak, hogy gyorsan kellett kiépíteni — rendkívül erős, a nacionalista hadsereg tegnap folytatta támadásait, azonban a köztársasági csapatok nemcsak

erélyesen védekeztek, hanem visszaverték az ellenséget,

amelynek óriási veszteségeket okoztak. A hadvezetőség megállapítja, hogy a köztársasági hadsereg szelleme kitűnő és a katonák tovább is nagy lendülettel harcolnak.

Miaja tábornok kijelentette, hogy a madridi fronton nagy lelkesedést váltottak ki Negrin miniszterelnök buzdító beszéde, amelyben további harcra szólította fel a katonákat.

Alvarez dei Vayo köztársasági külügyminiszter, tegnap délután két órát töltött Perpignanban és nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. Kijelentette, hogy a helyzet súlyos, de a köztársasági kormány eltökélten néz szembe az eseményekkel. Most a védelmi vonalak megerősítése folyik és

a kormány feltétel nélkül folytatni akarja a harcot.

harmincezer spanyol menekült érkezett francia területre.

Spanyolországból ezrével özönlenek a menekülők Franciaországba.

Vasárnap 5000 asszonyt és gyermeket továbbítottak az ország belsejébe.

Hatszáz spanyol titokban lépte át éjjel a határt, ezek közül 130-at már elfogtak. Calan köztársasági ezredes úgy szökött át, hogy megsebesítette és harc-képtelenné tette azt a csendőrt, aki szökésében meg akarta akadályozni.

AZ OLASZ CSAPATOK DÖNTÖTTÉK EL BARCELONA SORSÁT

Gambara olasz tábornok jelentést küldött a katalóniai offenzívában résztvevő olasz önkéntes csapatok létszámáról és az ükötetekről. A jelen ésből kitűnik, hogy a döntő ütközet 1938. december 23-án kezdődött és január 27-én éjszaka ért véget, amikor az önkéntesek előörse, a Littorio-hadosztály, amelynek tagjai kivé a nélkül olaszok voltak, valamint három vegyes hadosztály, amelyeket nyilasoknak neveznek, körülzárta Barcelonát és elzárta a köztársasági hadserege Franciaországtól. A körülzárás lehetővé tette a marokkói csapatoknak és a Navarahaadosztálynak, hogy behatoljan a városba és ugyanakkor bevonultak Barcelonaába az olasz önkéntes csapatok is. A harcok során az olasz önkéntesek az összesen 70 főnyi veszteségből 39 tisztet és veszítettek, a 350 sebesült tiszt közül 200 olasz. Eléset: 620 legionárius, ezek közül 316 olasz, összesen négyezer legionárius sebesült meg, közöttük kétezer olasz.

majd, hogy hány tagja van a romániai magyar népközösségnek. Nemzettestvéreivel szemben való köteleessége is tehát mindenkinek, hogy a belépési nyilatkozatokat aláírja. Hisszük, hogy az Öfelsége által inaugurált új eszmeáramlat a magyarságnak is javára fog szolgálni és új kor-szak nyílik kisebbségi életünkben. Hogy ez valóban úgy legyen, elsősorban a magyarságon múlik.

GALLIA

még

**4 napig folytatja a maradék
és kupon napokat**

**TIMISOARA,
Bulev. Ferdinand 7. (Palace)**

Chamberlain bejelentette, hogy Anglia teljesen felfegyverkezett

Az angol politika a békét akarja, de nem a megalázkodást. — Nem sajnálja az angol miniszterelnök a müncheni és római utat. — „Remélem, sorsom nem lesz az, ami Pitté volt, aki éle végén akarta ellenére háborúba keveredni”

Chamberlain angol miniszterelnök szombat este Birminghamban egy politikai vacsorán nagy érdeklődéssel várt beszédét mondott. Beszédét azzal kezdte, hogy ma mindenki ismeri a felelősséget és a súlyos terhet, amely Öfelsége miniszterekre nehezedik, különösen pedig arra, aki majdnem végső fokon kell, hogy meghozza a döntést. Ma ez a felelősség jóval nagyobb, mint bármikor volt. Beszédének további részében foglalkozott a gazdasági prosperitás kilátásaival,

amelyek már az egész világon javulóban voltak.

A legutóbbi időben sok nyilatkozat hangzott el arról, hogy a kereskedelem fokozódik s a gazdasági kilátások javulnak. Közbejött azonban a politikai feszültség, amely nemzetközi viszonylatban mind szélesebbre terjedt, ez azután hátráltatta a várva-várt örvendetes változást és ez is mutatja azt, hogy a politikai kérdések milyen szoros vonatkozásban voltak mindig a gazdaságiakkal. Ez is megmagyarázza azt, hogy az angol kormány mindezekig mindent elkövetett ennek a feszültségnek enyhítésére. Ezután néhány visszapillantást vetett a múlt év eseményeire, majd beszédét így folytatta:

„KÖNNYŰ BÍRALNI”

— A müncheni eseményeket sok bíráló és kritika érte, főleg sok vita folyt személyes eljárásokról, amelynek során mindenáron a személyes érintkezést akartam lehetővé tenni az érdekeit államok vezetői között. Ma már ezektől az eseményektől hónapok választanak el, de kijelentem, nem látok semmi sajnálni való és nincs okom feltenni azt, hogy másként kellett volna cselekednem. A háború olyan sok vért, olyan rengeteg áldozatot kíván, hogy soha nem szabad megengedni, hogy kitörjön, amíg el nem követünk mindent, annak elkerülése érdekében. Meg kell mondanom, hogy akik kritizálták eljárásomat, azoknak könnyebb volt, azok nem viselték azt a felelősséget, amit én s nem voltak annyi mindentől tájékozódva, mint az angol kormány tagjai. Nem látok semmit, amit sajnálni kellene cselekedetemben, nem látok más utat, amelyet követnem kellett volna. Elmondhatom azt is, hogy a békét nem lehetett volna megvédeni a múlt év szeptemberében, ha farszörzseinket nem előzte volna meg Mussolini olasz miniszterelnökkel történt levélváltásunk, majd később az o-asz—angol egyezmény megkötése, ez óriási javulást idézett elő Olaszország és Anglia viszonyában és enélkül nem érthetők volna el Mussolini közreműködését, amely nélkül a béke nehezen lett volna megmenthető.

BÁRATSÁGBAN VÁLT EL RÓMATÓL

— Sokat bíráltak bennünket azért is, hogy a külügyminiszter és én látogatást tettünk Ró-

mában. Főleg azok bíráltak azonban bennünket, akik el voltak vakulva a pártoskodástól és minden formában bírálták eljárásunkat.

Előre kijelentem, hogy el fogjuk ismerni Franco hadviselői jogait, különféle engedelményeket fogunk tenni, eláruljuk majd franciaországi barátainkat és szövetségeseinket.

Amikor azonban látták, hogy mindez nem következett be, megváltoztatták politikájukat és most már azt hirdették, hogy nem volt érdemes Rómába menni, mert ott nem sikerült semmit sem elérni. Ez nem igaz, mi nem azért voltunk Rómában, hogy üzleteket kössünk, hogy megállapodásokat hozzunk létre, hanem, hogy megismerjük az olasz államférfiakat és megismerhessük az ő gondolkodásukat. Mindezt sikerült elérnünk. Elmondhatjuk, hogy sokkal jobb barátságban váltunk szét Rómában egymástól, mint találkoztunk.

Népünk sohasem volt erősebb, mint most

— Rövid idő alatt hajóhadunk 60 csatahajóval fokozódott. Most flottánkat még 75 hadihajóval fogjuk kibővíteni.

Beszédének további részében Chamberlain a légi fegyverkezést ismertette. Kijelentette, hogy a haladás itt is kielégítő. 1937. áprilisáig, fegyverkezésünk megindításáig évente csak 900 ember jelentkezett légi szolgálatra, míg a legutóbbi egy év alatt 25.000 ember csatlakozott ehhez a szolgálathoz. Ezután a léghárító fegyvernem ismertetésére tért át és bejelentette, hogy a hiányok itt is megszűntek. Általában

a fegyverkezés terén óriási a haladás

és erről meggyőződött néhány nap előtt újabban is, amikor ismét megvizsgálta a helyzetet.

A demokrácia ellen fog állani az erőszaknak

— Olyan gyakran ismertettük a utóbbi időben álláspontunkat, hogy tekintetben nem lehet tévedés. Azt hiszem, hogy itt az idő, hogy mások is hozzájáruljanak ahhoz.

A békét csak olyan kihívás veszélyezteti, amely Roosevel legutóbbi kijelentése szerint az erőszakon alapuló uralom jelent. Ennek azonban a demokrácia szültségekkel ellenállana. Meg vagyok győződve még ma is, hogy nincsenek olyan ellentétek, amelyeket ne lehetne háború nélkül, tanácskozás és tárgyalás útján megoldani, mint azt Hitler által és általam Münchenben megtettük. Járunk tehát tovább-

Pacha püspök vacsorát adott a közéleti férfiak tiszteletére

Pacha Agoston megyéspüspök, tegnap este vacsorát adott a püspöki palota emeleti dísztermében és az ünnepi vacsorára a közélet követező előkelőségei nyertek meghívást: Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Dragalina Corneliu tábornok, hadosztályparancsnok, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezérnök, Praporgescu Gheorghe ezredes, megyei prefektus, Dimirescu itélőtáblai főelnök, Lungulescu Ilie itélőtáblai főügyész, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Ionescu Iuliu dr. szubprefektus, Mateescu Matei ezredes, a rendőrség parancsnoka, Teodorescu Constantin műegyetemi rektor, Davidescu V. ezredes, Evulian Sabin tanügyi vezérfelügyelő, Bottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő, Butean Nicolae dr. egészségügyi vezérfelügyelő, Baltescu Ion dr. a Resica-művek igazgatója, Tiucra Patrichie dr. főesperes, Muntean Gheorghe püspöki vikárius, Topliceanu Traian liceumi igazgató, Kuna Arthur dr. német konzul, Kayser Lajos nagypostás, Waltner József dr. és Unterweger Lóthár dr. kanonokok, Kakuk János dr. igazgató-főorvos, Riesz József dr. orvos, Krauter Ferenc dr. tanár és Heber János püspöki titkár.

MINDEN NÉP A BÉKÉT AKARJA

Elmondotta, hogy attól a pillanattól kezdve, hogy olasz területre léptek, egészen addig, amíg ott tartózkodtak, az olasz nép részéről milyen spontán, meleg baráti fogadtatásban volt részük. Az olasz kimutatta igazi baráti érzését a brit birodalommal szemben. Megmutatta ez a fogadtatás az olasz népek azt a bensőséges bekegygyát, amelyhez fogható csak Angliában tapasztaltak.

Mindebből megállapítható az, hogy ezt a bekegygyát minden egyes állam népeinél meg lehet találni.

Nem zárja ki azonban, hogy a népeknek e kivánságát a kormányok nem mindig osztják. Ezért kellene arra törekedni, hogy bár neki nem a népekkel, hanem azok vezetőivel van dolga, a népeket hozzák közelebb egymáshoz.

Ki kell küszöbölni a márgazó légtörő és közel kell hozni a népeket egymáshoz. Beszéde következő szakaszában az angliai viszonyok ismertetésére tért át.

— Csak akkor tudjuk javítani az általános életnívót, ha béke van. A háborúban mindig ennél az ellenkezője történik. A nemzetközi viszonylatokról szövege kijelenthetem, hogy legalább is két ember kell ahhoz, hogy békét kössünk. A háborúhoz rengeteg emberre van szükség, főleg rengeteg áldozatra. Abban a helyzetben kell lennünk, amely függetlenül bennünket minden kalamásztól. Csek ez az oka annak, hogy állandóan folytatni és fokozni kell fegyverkezésünket. Hosszú időbe került, amíg újból mozgásba hozhattuk fegyverkezési gépezetünket. De a haladás nagyszerű. Három év óta kidolgoztuk programunkat flottánk újjászervezésére.

Azt találta, hogy nagy mennyiségben javult az ágyú, a gépezetek és a különböző hadiszerek száma, erősen megnövekedett az emberanyag is.

— Népünk soha nem volt erősebb, mint most — folytatta beszédét a miniszterelnök, — de jellemző ma is az, hogy védekezés és nem megalázkodás.

Sajnálattal emlékezett meg arról, hogy Angliának fegyverkezésekre kellett rengeteg összegeket fordítani, ahelyett, hogy a népjólétet javította volna, vagy hogy korszerű szociális intézkedéseket léptetett volna életbe. A társadalmi reformokat a nemzetközi helyzet gátolta meg. Mégis reméli, hogy eléri a nemzetközi békét.

ra is a béke és a békülés útján, de amíg nem egyezhetünk meg a fegyverkezés általános korlátozásában, addig fokozni kell a fegyverkezést. Egyik nagy elődöm, az ifjabb Pitt, aki szociális reformokat kezdett, akarata ellenére éle végén mégis beleborjódott egy nagy háborúba.

En még mindig remélem, hogy sorsom szerencsésebb lesz. A felesleges rémüldözést el kell kerülnünk és nézzünk a jövőbe azzal a nyugodt bátorsággal, ahogy azt eddig tettük.

Beszédét a jelenlévők nagy tapssal fogadták.

Hitler hétfői beszédében bejelentette, hogy Németországnak gyarmatokra van szüksége

A német birodalom nem élhet export nélkül. — Békés szellemű volt a kancellár nagy érdeklődéssel várt politikai megnyilatkozása

Berlinből jelenik: A nemzeti szocialista uralom hatéves fordulójának napján, ma es e, tartotta meg a birodalmi gyűlés ülését, amelyen először Hess, a vezérkancellár helyettese törvényjavaslatot terjesztett elő a felhatalmazás további meghosszabbításáról. A birodalmi gyűlés egyhangúlag elfogadta a törvényjavaslatot. Ezután Hitler Adolf vezér és kancellár mondotta el a külpolitikai világban hetek óta feszültséggel várt beszédét.

— Képviselők, a német birodalom férfiai! Amidőn hat évvel ezelőt: tízezer embernek az élén, kűrharsozás mellett, fáklvafénynél vonultam át a Brandenburgi kapun, Berlin és Németország számos férfia kétkedett abban, hogy mindazt teljesíteni tudom, amire akkor vállalkoztam.

Az országban mindössze 13 millió ember állott mögöttem,

ami elég hatalmas szám, de mégis a férfinepeségnek csak egy harmadrészt tette ki, míg 35 millió német a különböző pártokba volt elszéledve. Akkor azt mondták, hogy csak csoda mentheti meg Németországot és a pártok között egyedül a nemzeti szocialista párt volt az, amelyik hit: ebben a csodában.

— A hat év csodát tett, de engedjék meg, hogy előbb a hatodik évről beszéljek, amely olyan év volt, hogy egymagában megvalósította a generációk vágyát. Az Ostmark és a Szudéta-föld az anyaországhoz tért meg úgy, ahogy annak évszázadokkal ezelőtt történnie kellett volna. Vannak, akik azt mondják, hogy 1938. azt valószínűleg meg, ami a nemzeti szocialista párt magára vállalt és amelyet csak késedelmesen tudott keresztül vinni. Ezek a pesszimisták, akik a győzelem után bírálathoz folyamodnak, nem tudják, hogy

micsoda idegerő kellett ennek az esztendőnek a történetéhez.

Engedjék meg, hogy a német birodalom húszéves történetéről tárgyalgasson beállítás tegyek. Wilson meg akarta valósítani a természet: legszenvedélyesebb érvényesülését. Németország bízta a wilsoni 14 pontban, le tette fegyverét. Valóban pedig az történt, hogy a szövetséges ellenfelek a maguk céljai szerint szabták meg Németország jövőjét, 1919-ben elvették gyarmatait és mindezzel éles ellentét adták annak, amit örendelkezési jognak lehet nevezni. 1938. jóvátette a német örendelkezési megsértett erőt. A múlt év tavaszán figyelmeztettem Schuschnigg kancellárt, hogy a német birodalom nem nehezíti tovább, hogy távol tartsa magát 10 millió német sorsának intézésétől és eziránt közömbös tovább nem maradhat.

Ezután Hitler röviden ismertette az Anschluss történelmi lefolyását.

— Április tizedikén folyt le a valódi népszavazás, amely igazolta azt, hogy az Ostmark népe a német nemzethez akar csatlakozni. Később újabb akcióba kellett a birodalomnak kezdenie. Csehszlovákiában nemcsak négy millió német élt, hanem félszázé volt, annak a nemzetközi áramlatnak, amely megdönteni készült Németországot. Nem volt az a világhatalom, amely Németországot meggátolhatta volna abban, hogy ennek a négy millió németnek csatlakozását keresztülvigye. Amikor dr. Benes köztársasági elnök ezt érezte, a provokációnak egy különös neméhez folyamodott. Március 24-én mozgósított, hogy védekezék a német katonai felkészültséggel szemben.

Ezt a tűrhetetlen kihívást Németország nem nehezíti

és bár addig egyetlen katonát sem mozgósított, május 28-án kénytelen volt katonai intézkedéseit megtenni és a nyugati határon a védművek kiépítését megkezdeni. A tények góromba kicsavarása az, hogy Németország patonai pressziót gyakorolt volna a szomszéd államok egyikére, de tény az, hogy tíz millió németnek megadta az örendelkezési jogot. És ebben semmilyen fenyegetés bennünket nem tartóztatott. És

a jövőben sem engedünk beavatkozás: más ha almaknak olyan kérdésben, amely egyedül csak a német népet illeti.

Mussolini, Chamberlain és Daladier megtalálták a békés megegyezésnek a módját és ezzel példáját adták annak, hogy a súlyos nemzetközi konfliktusok

is az értelem parancsa szerint rendezhetők és a németiségnek megadhatók azok a jogok, amelyekkel akár így, akár úgy élni kíván; és élni fog. Ezáltal lett az Önök testülete valóban alkotmányozó testület, amelyben az Ostmark és a Szudeta-vidék képviselője résztvesz.

Itt Hitler kancellár meglepő szavakkal emlékezett meg múlt évi munkatársairól, főleg Göring tábornagról és Ribbentrop külügyminiszteréről.

— Nagy különbség van aközött, hogy milyen érzelmek hatása mellett csatlakozott az Ostmark és a Szudeta-vidék és aközött, hogy a múltban, hogy gyarapodott a német birodalomnak a teste. A múlt esztendő csatlakozás nem erőszak, nem fejedelmek egoizmusa folytán jött létre, hanem

a csatolt területek népeinek akaratával, lelkesedésével,

amelyet hiába akart egy nemzetközi beavatkozás meg akadályozni. A mi fiatal véderőnk megálta a tűzpróbát. Teljesítette szent és örök kötelezettségét és példát adott a nemzeti szocialista erény, bajtársiság és engedelmesség tekintetében. Ez a példa örökké tartósan áll a német nép tagjainak szemé előtt. És ha a fegyelmet és az erőnek a tanúságát a néphite bevisszük, ha belső szervezetünkben értelmes vezetést létesítünk, akkor tartósan biztosítjuk a német birodalom nagyságát, ahelyett a szervezet helyett, amely a személyiségnek értelemmenten elpocskolásából állott és amelyet demokratikus szabadságnak neveztek. A belső erőket a nemzeti szocialista öntudat, engedelmesség és fegyelm erejével, mint népközönségi vagyánállományt kell mozgósítanunk. A nemzeti szocializmusnak abban áll fő különbsége a demokráciával szemben, hogy a demokrácia időszakonként véli célokat megvalósítani, míg a nemzeti szocialista népközönség céljainak nincsen időbeli korlátja, hanem programja az eszmény síkján mozog. Vannak nagy emberek, személyiségek, akik képtelenek történelmet csinálni, ezekkel szemben a népközönség igazi elemei azok az erők, akik ezer gyengével szemben tudják akaratukat érvényesíteni.

Ezek után a vezérkancellár a nemzeti szocialista államrend kiválasztó képességéről beszélt és arról, hogy az állam érdekében mindig újra kell választani azokat, akik az élő szervezetben vezető feladathoz jutnak. Majd így folytatta:

— Képviselőim! Nagy feladat előtt állunk,

Anglia rövid idő múlva havi 3000 harci repülőgépet gyárt

Az angol sajtó továbbá folytatja Chamberlain birminghami beszédének kommentálását és ezek a cikkek mérsékelt, de határozott hangúak. A Daily Telegraph az írja, hogy az angol légirajz idővel a világ legerősebb ilyen fegyverneme lesz, mert most

havonta 400 repülőgép készül,

de egy negyed év múlva havonta három ezer repülőgépet fognak elkészíteni éppen úgy, mint 1918-ban történt. Chamberlain nyilatkozatában emlékeztetett arra, miként azt Roosevelt elnök is kijelentette, hogy a demokráciák együttesen fognak ellenállni az erőszak hitét vallók uralmának.

A News Chronicle és a Daily Herald nagy meglepéssel vették tudomásul Chaffield lord kinevezését a nemzeti védelmi minisztérium élére. A munkáspárti lap megállapítja, hogy a fegy-

verkezésbe fektetett óriási összegek most kezdik meghozni gyümölcsüket. Olasz politikai körök felfogása szerint Chamberlain szombat esti beszéde békehitvallás ugyan, de kevés pozitívumot tartalmaz a béke gyakorlati következményei szempontjából. A lapok túlnyomó többsége szerint,

a beszéd a nemzetközi politika egyetlen területén sem teremtett új helyzetet.

A Giornala d'Italia a beszéddel kapcsolatban a következőket írja: Meg kell állapítani, hogy egyesek nem akarják elismerni mások jogait és nem akarják azokat némi áldozatokkal kielégíteni. Aki merevséget tanúsít, mielőtt a kérdések véglegesen felmerültek és a tárgyalások megkezdődtek volna, ellenkezésbe jut a chamberlaini szellemmel, ugyan így az a politika is, amely riadalmat kelt, hogy igazgatót tegye a szélsőséges fegyverkezést.

mer a nemzeti szocialista államrend vezetési rendszerét kell megemlíteni, s e rendszerben a jellem az, amelynek első sorban érvényesülnie kell minden tudományos, vagy szellemi adottsággal szemben. Vannak nagy tudósok, akik nem bírnak vezető képességgel, ami nem jelenti azt, hogy a tudás kizárja a tetterőt, de a tett képességé: semmi nem pótolja. Eppen az utóbbi év tapasztalata tanított meg erre és vallom az, hogy ezer szellemes beszédnél többet ér egy tetterős férfi.

Szakítanunk kell az előítéletekből táplálkozó esztelen társadalmi erkölcsökkel. Önök, képviselőim, nem parlamenterek, hanem harcosok, akik valódi és hamisítatlan nemzeti választás útján képviselik a német népet.

— Az utóbbi évben sokkal inkább kerültünk szembe a demokratikus világjavitókkal, mint az előző esztendőben. Ezek meg akarják a német nép szerencsétlenségét oldani, vagyis

viszsa akarják vinni abba a szerencsétlen helyzetbe, amelyben hat évvel ezelőtt volt.

A beszédek és ujságok mindazokat a nehézségeket tárgyalják, amelyekben a német birodalom van és azok a bizonyos publicisták egyszer azt mondják, hogy a német birodalom termelési világban van, masszor meg, hogy sokat termel és fogyasztási válság van. A rágalom képielen egységes diagnózist felállítani. Egyszer azt mondják, adósságokat halmozunk össze, masszor bajban vagyunk, mer nem akarunk adósságot csinálni. Ma azt mondják, hogy a német nép nem akarja tűrni tovább az alacsony színvonalat, holnap azzal állnak elő, hogy a magas életstandard tovább nem tartható fenn. A panaszos proféák azt a vágya: lepezik, hogy a mai uralom és ezzel együtt a német nép tönkremenjen. Ösztönten kimondom: a lét fenntartásáért nehéz harcokat vívtunk és ké: tényt kell leszögezzen: először küzdünk a létért, másodsor mi ez a küzdelmet meg fogjuk nyerni.

A következőkben Hitler kancellár rámutatott arra, hogy egy 80 milliós népet nem lehet gazdasági stílusban tartani és a gyarmatok nélkül a német gazdasági élet helyes kereteit nem érheti el. Beszét arról, hogy Németország számára két gazdasági lehetőség van: vagy megengedik az export fokozatos növelését, vagy a német nép életkereteinek, újabb területet kell szerezni. Foglalkozott azokkal az érvekkel, amelyeket a gyarmatok visszaadása ellen támasztanak, majd a gyűlölet szításának vádjával illetett egyes demokrata politikusokat. Kifejezetten kijelentette, ha bármely hatalom Olaszországot ellen háborút indítana, úgy Németországot Olaszország oldalán találja. Az európai állapotokat békekének mondotta és csak egyes háborús uszítók akarják ezt megzavarni. Ezek mindig hosszú háborút jósolnak, de ő — Hitler kancellár — hisz a hosszú békében

SCALA

Még csak kedd, szerda, csütörtökön lesz bemutatva

DEANNA DURBIN

legújabb, legjobb és legszebb filmje, a

Szívek csalóánya

A gyermekszépségverseny résztvevőinek fényképeit minden este vetítjük. Minden előadás tíz kép kerül vetítésre.

A nagy örökség

Georges Verlaine minden évben felfedezik. Körülbelül husz éve megírják a lapok, hogy a mult évszázad nagy dekadens postájának a fia kalauz a párisi metron. Januárban van a nagy Paul halálának évfordulója. (A január vitte el őt is, mint Ady Endrét). Ilyenkorra teszik el az újságok azokat a cikkeket, amelyek arról szólnak, hogy Georges Verlaine taxateur a metron. Husz éve tart így. Közben Verlaine fia már ellenőr, vagy főellenőr lett a metron, hiszen ide-estova 60 éves, a romantikából azonban nem szabad engedni: Georges Verlaine az atyja irodalmi publikuma előtt csak taxateur maradhat. Elvégre, ha meggondoljuk, hogy Verlaine — költői nagyságától eltekintve — a Montparnasse bozontos szakállu koldusa volt — elég szép haladás, hogy fia rendes metro-kalauz lett, aki reggeltől-estig csatfogatja a jegylyukasztót a földalatti utasaira. Viszont, ha nem a Montparnasse abszintihért rimáncodó övenceszandós Verlaine-é, hanem arra a Parnassebelire gondolunk, akinek versei forradalmat jelentettek a francia lírában, aki ráölt az ő igazi, szellemi fiára, Arthur Rimbaudra, ha erre a nagy Paul Verlaine gondolunk, akkor a vérszerinti fiának két vérallooms között dihbőrű élete szürkének és tulságosan nvárspolgáriásnak látszik. Ebben a metrözó életben van valami önkínzás és vezeklés azért, mert az atyja nevét élt, hogy mindig „tullátott a földi rácsom” és hogy mindig tékozlta az életet, mint akinek abból semmi vesztenivalója nincsen és a fleur du mal volt kedvenc virágja. Verlaine-fils lelkében nem a ritmusok és viszatérő rimek zsonganak, hanem élete szoleai módon van egy pályához, a metrö utvonalaéhoz kötve, amelyen állomások és arcok naponta tízzer és huszszor is visszatérnek. Mert ettől józan marad az ember és mélysegesen lát be az élet könyörtelen egyformaságába. A metrö nem térhet ki soha. A metrön minden rendben megy és nincsenek egyének, hanem csak fegyelmzett tömeg és az események mindig ugyanazok. Nem tudom, mi dul a Georges Verlaine lelkében, amikor az átszállókat kilvukassa, érzi-e azt, hogy a kalauzoskodás az életfegyelem kallodája, vagy nyugodt, hogy mindez így történt és nem koldul ő is, tul az élet derekán, abszintih után a montmartrei kocsmacsaposának. Mert, hogy ez a halhatatlan apával így történt, az számunkra lehet megdöbentő sors, a cinikusabbaknak érdekes irodalmi csemege, a bozontos haju fiatal póctáknak a zseni csodálatos nagyszerűsége, de Georges Verlaine-nak, a fiúnak, ez azt jelentette, hogy élete a borzalmas nyomorban fogamzott és milyen rendesen kellett viselkednie, hogy a nyomor hírnájából fel tudjon kuszni arra a partra, ahol a metrö igazgatóságának bizalma egy börtönköt és egy napra szóló jegyadagot bízott reá, no meg egy jegylyukasztót.

És éppen a jegylyukasztó az, amelyen keresztül beletekinthetünk abba az emberbe, akinek atyja a „pauvre Lelian” volt. Mindnyájan hordunk magunkkal bizonyos tárgyat, vagy csomagot, mint a kenyérkereset eszközeit, amely lassan az életküzdelem szimbóluma lesz. A boltos kulcsai, az utazó bőröndje, az orvos táskája, az ügyvéd aktái, az újságíró öltötölla aszerint kedves, vagy gyűlölt tárgyak, ahogy az ember örül annak, amiből él és nem utálkozik azon a fegyveren, amellyel az életharcát folytatja. Szereti-e Verlaine-é a metrö életét, a sorsot, amely számára fegyelmzett börtöné vált; az atyja életével szemben? Szereti-e a lyukasztógépet? Erre választ kaptunk az idei Verlaine-fils cikkekből, amelyek beszámolnak arról, hogy Georges Verlaine új lyukasztógépet talált ki. Olvánt, amely egyszerre három lyukat csinál: a vonalszakaszt, az utazás napiát és óráját egyetlen nyomással átlvukassa. Tehát szereti a szerszámját, tehát szereti a taxateurséget, szereti azt az életet, amelyben nem kutaják az emberi lelket, hanem csak azt, hogy ki hol száll fel és meddig utazik, szereti a világot, amelynek hangulatai nincsenek, csak egyforma megállói, a metröt, ahol csak ritkán lehet látni, hogy kéke, vagy szürke-e az ég, szóval szereti azt a pontos beállítottságot, amely mellett semmi másra nem gondol az ember, mint arra, hogy mindenkinél kevese legyen, mert nincsen nyomorultabb természet a föld felett és a föld alatt, mint a közöti polvautas.

A pályának ezzel a szerelmével, az előző kalauzgenerációk életének megkönnvítésére találta ki a három lyukasztó gépet. Nincsen ebben semmi pózis. Vagy ha van, az olyan csendő és tisztá, mint a jó ének chansonjai, amelye Verlaine-né élete legboldogabb és leggyermekibb érzéseivel ahhoz az asszonyhoz írt, aki

az új lyukasztógép feltalálóját világra hozta. Olyan örömmel vihette a metrö kalauz a kis masinát a metrö igazgatóságához, mint valamikor atyja a Fêtes Galantest, ezeket a rokokós, pompás dalokat Baudelairenek megmutatta. És másnapra az összes lapok világgá kürtölték, hogy Verlaine-fia gépet talált fel. Hosszu cikket írtak ezutal Verlaineröl, a költöröl, felelevenítették életének apró epizódjait, szennyes intimitásait, közölték egy pár Verlaine-verset, sőt volt olyan is, aki Georges Verlaineröl, a kalauzról is beszélt és jóakaratu vállvaregetéssel azt írta, hogy „mégis látszik, hogy a nagy költö fia.” Mégis! Ha törénetesen egy másik metrökalauz találta volna fel az újrendszerü lyukasztógépet, mondjuk Duval, vagy Roger, akkor a lapok esetleg írtak volna a Duval-féle lyukasztógépröl is és annak jelentőségéről a francia közlekedési szakmában. De mit lehet írni egy olyan gépröl, amelyet egy Verlaine talált fel, egy Verlaine, aki olyan nevet visel, amellyel már semmi újat teremteni nem lehet, mert atyja a Verlaine-nevet a világkultura legmagasabb csucsán tüzte ki, ahová nem visz a metrö és ahová nem érhet egy olyan praktikus elme, amely újrendszerü lyukasztógépet talál ki.

Olván lélek, amelyet a villamosvonalat menetrendpontossága nem tört be az élet monoton realizmusába, mersemmitline az ilyen egyéni tragédia alatt. Petöfi Zoltánnak volt ilyen gyötrelme. De Lelian fia erősen gyakorlativá izmosodott. Ott ül az atyja árnyékában és elgondoskodik azon, hogy számára miért jutott a láng-

Favágás helyett kertészkedik a nyolcvanéves Vilmos császár

Londonból írják: Az egykori német kancellár, Bülow herceg unokáccse, Joachim von Kurenger nyolcvanéves születésnapja alkalmából megátogatta Doornban II. Vilmos excsászárt és látogatásáról cikket írt a Daily Telegraph and Morning Post-ban.

Cikkének bevezetésében annak a különvonatnak az utjáról ír, amely 1918. november 10-én a dél-hollandiai Eysden városka állomására futott be. Ez a különvonat hozta az összeomlott birodalomból menekülö császárt a semleges Hollandia területére.

— Sok idő telt el azóta — írja a cikkirö — és a férfiu, aki sorsüldözöten menekült Hollandiába, csendes nyugalomban éli napjait. Nyolcvan éves most és bármennyire bírálták is cselekedeteit uralkodó korában, az a méltóság, amellyel számkivetésében sorsát viselte, nagy rokonszenvet ébresztett II. Vilmos excsászár szeméve iránt.

A cikk ezután a doorni ház leírásával foglalkozik. A látogatót, aki engedélyt kap a doorni ház megtekintésére, egy nagy szobába vezetik. A szoba közepén asztal áll, az asztalon két piros bönkötéses album. Az egyik arany koronával díszített W, a másikon koronás H. A látogatónak be kell írnia nevét az albumokba. Az excsászár minden este magához kéri az albumokat és átvilvassa az aznapi látogatók névsorát.

A császár lakosztályába széles üvegajtón keresztül lehet bejutni. Két feketébe öltözött szolgáló mutatja az utat. A császári lakosztály halljában az Orange-Nassau-i dinasztia több tagjának képei láthatók, a hall asztalán pedig térkép fekszik. A császár a legnagyobb figyelemmel kíséri a világ különböző részein dúló háborukat. Az abszintih és kínai háboruk után most a spanyol háborus események kötik le a figyelmét. Apró zászlók jelzik a spanyolországi helyzet állását, ő maga jelöli meg mindennap az aznapi helyzetet.

A császár ebédölje a parkra nyílik. Ez is egyszerű, puritán berendezésű szoba, mint a doorni ház többi helyisége. Egyszerü kúlsőségek között a legszerényebben él itt az excsászár. Az egyetlen luxus, ami a cikkirö szerint a házban található, a gyönyörü porcellánszerviz, amellyel esténként megterítik a kerek ebédasztalt. De a menü a lehető legszerényebb. Az excsászár nem túri a pazarlást, éppen csak a legműködségsébbet kötik a konvhára. II. Vilmos nem enged meg, hogy hetenkint kétszer szárnyast készítsenek. Elég hetenkint egyszer.

II. Vilmos excsászár megengedte látogatóinak, hogy megtekintés számkivetésben elhunyt első feleségének, Viktória Anguszának szobáját. A császárné halála óta a szoba berendezésén semmit sem változtattak. Az ablak mellett áll a császárné író-

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

ész-poéta által ontott fényből az árnyék. Amerre jár, beárnyékolja becsületes, munkás életét. Ő nem Georges Verlaine, a taxateur, hanem csak a fia valakinek. A Rogerok és Duvalok már önmagukban való, hogy úgy mondjuk Ding an sich-teremtények. Ő mindig függvénye valakinek, akinél nagyobb már nem lehet. És ezért nem hallunk arról, ami igazán érdekelne: milyen a Verlaine-féle lyukasztógép, pontosan beállítható-e arra, hogy egyszerre a zónát, napot és órát feltüntetö rovatot átlvukassa? Nem akarunk hallani a Fêtes galantesról, a Parnasseröl, hanem egy a józanság sinpárjaira megtért, becsületes villamos kalauz személviségsének védelmében sürgösen adatokat kérik a Verlaine-féle lyukasztógépröl. Az egyéniség jogait kérik a nagy nevek viselői számára, akik aszfaltki szárvnsegeztés helyett a józanság országútján röjrik a vonalszakaszokat és ki akarnak lenni az atyák hatalmas szellemének árnyékából.

asztala, rajta körülbelül ötven fénykép: gyerekeinek és unokáinak képei. E szoba mellett van a császár második feleségének, Herminének nappali szobája. Ebben a szobában szokták délutáni teájukat meginni Vilmos excsászárek.

Az excsászár második felesége modern gondolkodású, felvilágosodott nő.

A cikkirö együtt teázott az excsászárral és feleségével. Mint írja, az excsászár jól szabott fekete ruhát viselt fehér mellénnyel. Cipője fölött pedig fehér kamásnit. Néhány gyürü csillog az ujján, gomblukában a Pour le Mérite nagykeresztjének miniatür mását viseli. Mozgása friss, szinte el sem hihető, hogy nyolcvan éves már. A szeme élénken csillog és hófehér hajjal, hófehér szakállal körjelvet arcának fiatalos jeleget ad. Kicsit ironikus mosoly bujkál állandóan szája körül — különösen akkor, amikor azokról a könyvekröl beszél, amelyek a császári Németország összeomlásával foglalkoznak.

Csodálatosan emlékszik az összes dátumokra és korát jóval meghazudtoló frissességgel társalog. De mindig csak az 1918 előtti idökröl. Egyetlen szóval nem említi a későbbi eseményeket. Nem túri, hogy a farsalag fonalát valaki átvegye tőle. A cikkirönek minden ideirányuló kísérlete kudarcra vészöött. Az 1918 előtti eseményeken kívül csak egy dologröl beszél szívesen és megatottan: a jószágröl, amellyel őt számkivetésében körülvették holland barátai.

Félig-meddig angol embernek érzi magát, erre mutat az is, hogy doorni életét angol ember módjára rendezte be.

Nyolc és kilenc között kel fel reggel és reggelje után hosszú sétát tesz parkjában. Ha a park helyett a városkát választja sétahelyéül, akkor a titkosrendör követi néhány lépésnyi távolságra. Erre az övintézkedésre semmi szükség nincs, mert Doornban mindenki nagyon szereti az excsászárt.

A favágást abbahagyta. Ehetett az utóbbi időben inkább kertészkedik. Gyönyörü rózsafákat ültet.

Délutánonkint néha látogatóba megy. Aztán hazamegy, megvacsorázik és egész korán visszavonul lakosztályába, hogy napi munkáját elvégezze. Ilyenkor foglalkozik a különböző tudományos kérdésekkel. Néha archeológusok lát vendégül és ilyenkor tudományos viták fejlednek ki. Szenvedélyesen érdekeldötött mindig az archeológia iránt és ez a szenvedélye számkivettségében csak erősödött. Ezeket a tudományos vitáestéken a legboldogabb...

A NAP MARGÓJÁRA

AZ OLAJ, MINT NAGYHATALOM

A világháborút közvetlenül megelőző évtizedek legfőbb jellemvonása a gazdasági harc, a nyersanyagokért folytatott küzdelem volt s ez a harc ma még fokozottabb mértékben áll fenn. A technika óriási léptekkel haladt előre, a robbanómotor feltalálása nélkülözhetetlenné tette az olajat. Megindult az államok között a versenyfutás a „folyékony aranyért”; Oroszország, Anglia, az Egyesült Államok és Románia aránylag könnyű szerrel juthattak bő olajforrásokhoz, míg a németek a kaukázusi olajmezők megszerzésére törekedtek. A bagdadi vasút tervének összeomlásával és az álom szertefoszlott s hogy még csak egy alkalommal csillant meg a remény, hogy Németország az olajtermelő nagyhatalmak sorába juthasson.

Erről az elmulasztott második alkalomról számol be H. Volck legutóbb megjelent érdekes műve. 1915-ben egy tetterővel, politikai éleslással rendelkező fiatal repülőtest — Volck hadnagy — orosz fogságba esett. Csak 1917-ben, az orosz forradalom idején tudott a fogolytáborból megszökni és útját a Kaukázus felé vette.

Az ottani vad hegyi törzseket ellentétek választották el egymástól s csak oroszgyűlöletük volt közös. A fiatal hadnagy — kihez egy osztrák társa, dr. Reiss is csatlakozott — hamarosan élénk propagandát folytatott az elnyomók ellen és sikerült is a törzsek közötti ellentéteket deig-örökélsimítani.

Működésük nagyfotosszerű volt, mert az oroszok földjén fekszik Baku, a világ egyik legnagyobb olajtelepe.

A két bator katona feladata nagyon nehéz volt. Cserkesz öltözetben, álnéven járták be az országot, nemcsak az oroszok, hanem a lakosság rosszindulatától és az ésszerű angol ügyvédek cselvetéseitől kísérve. Működésük színterét később Georgiába, a Kaukázus szívébe helyezik át s itt folytatták a propagandát. A Kaukázus 9/10-ét kitevő mohamedán vallású tatárok inkább a törökökhöz húznak s csak a keresztény georgiakról tehető fel, hogy szívesen látnák a németek uralmát a Kaspi-tó és a Fekete-tenger között. Az orosz Kaukázus-front összeomlása után visszatérnek Bakuba, ahonnan Volck hadnagy nemsokára Názáretben, majd Németországba utazik, hogy jelentést tegyen a vezérkarak és magának Hindenburgnak. A katonák hamarosan felismerik Baku jelentőségét, de a német külügyminisztériumnak aggályai vannak, nem szabad a szövetséges törököket kaukázusi térfoglalással ingerelni. A politikusok ebben az esetben tanúsított rövidlátásának köszönhetően Németország, hogy nem juthatott a bakui olajkutak birtokába; mire tudniillik német csapatok Potiban partraszálltak, a törökök már bevonultak Bakuba s nekik csak Georgia jutott.

A világháború után a kaukázusi törzsek civódása lehetővé tette, hogy Szovjet-Oroszország rátehesse kezét a bakui olajkutakra. Ma Oroszország az olajtermelő államok sorában a harmadik helyet foglalja el. Az egész francia hadsereget, haditengerészetet és légi haderőt ma orosz územanyaggal látják el. Jellemző a franciák gyakorlatias gondolkodására, hogy a vétélár 20%-át visszatartják a háborúelőtti adósságok törlesztésére.

A Szovjet ma az olajért kapott pénzen vásárolja világszerte híveit. Az angol-orosz határsámban majdnem mindenütt bő olajmezők vannak, amelyekre mindkét fél, sőt Amerika is, szemvetett. A küzdelem eredménye még kétséges. Anélkül azonban minden eszközzel igyekszik meggátolni az Indiára gyakorolt szovjetnyomás erőlködését.

A szerző rendkívül érdekes művében célzatosokat tesz, hogy minő irányban kell a német külpolitikát vezetni, ha valaha olajforrások birtokába akarnak jutni. A gazdasági harc küzdelmei közepeit könnyen megeshet, hogy az eddig legjobb esetben hívsós szomszéd-államból jóbarát lesz, mert a gazdasági érdek ezt így kívánja s mert egy fejlődő modern birodalomnak olajra okvetlenül szüksége van...

EGY „PAPIRSZERZŐDÉS”

Mostanában sokat beszélnek arról, hogy az államok közötti szerződések, csak papírszerződések, vagyis csak „papíron maradnak”, de hűssá és vérré nem lesznek soha. Hogy ez nem mindig így van, arra példát Lebrun francia köztársasági elnök mondott el egyik minapi recep-

Lehetetlen volt a Schacht-féle pénzgazdaságot fenntartani

Ujabb kincstári jegyek kibocsátása az inflációt jelenti

Dr. Schacht távozásával érdemes beletekinteni abba a gazdasági szerkezetbe, amelyet a Birodalmi Bank volt elnöke öt év alatt kiépített. A szocialista kormányzat székfoglalása után, dr. Schacht, mint nemzetgazdasági miniszter előtt, két fontos feladat állott: foglalkoztatni a munkanélkülieket és finanszírozni a fegyverkezést. Dr. Schacht megállapította, hogy téves volna a Birodalmi Bank által nyújtott hitel elhelyezésének mérlegelésénél a fedezetre, vagyis a készpénzre tekintettel lenni, mert ez egyszerű hitelművelet volna, míg ő ezzel szemben a birodalmi banknak nemzetgazdasági feladatot szánt. A kihitelezés tehát nem a forgalom, a fogyasztás felélénkítésére, hanem a termelés finanszírozására indult. A birodalmi bank hitelt adott arra az árra, amely még nem létezett, termelés alatt volt, de amelyet az állam vagy a község részben már kifizetett értékpapirokkal.

A Reichsbank egész tárcája ilyen leszámított állampapirokból áll.

Magánhitelk nyújtására nem került a sor, de nem is volt szükség arra, mert a termelés pénzelésével, a piac megfelelően likvidált. Az államnak ilyen támogatásán kívül, a Birodalmi Bank még 100 millió márká hitelt és 400 millió márká értékű átmeneti hitelt adott; az államnak, amely utóbbi az öt-éves terv folyamán fennállott és kincstári jegyekkel volt fedezve. A kincstári jegyeket, a jegybank a földön eladta és ezekkel a közterheket fizetni lehetett. Így a Schacht-féle nemzetgazdaságban,

a fizetési eszközök főszerepét nem a bankjegyek, hanem a kincstári bónok képezték

és mivel ezek egymagukban is alkalmasak voltak a nagyobb készpénzműveletek lebonyolítására, magának a pénznek, a márkának szerepe másodlagossá vált és nem volt szükség annak szaporítására. Az által pedig, hogy a termelés arányában kerültek a piacra, az állami váltók és a kincstári bónok, soha nem volt több áru a belső forgalomban, mint pénz és nem került sor az inflációra.

Dr. Schacht főfeladata volt, hogy a márká belső és külső vásárlóképességét fenntartsa. A cél eléréséhez pénzügyi intézkedéseket alkalmazott és szabályozta az árukinálatot. A pénzügyi intézkedések mindárt kezdetől fogva azok voltak, hogy a kötvénykibocsátó bank minél könnyebben tudta elhelyezni a piacon a kötvényeket. Ezért megtiltották a magánrésztvények, a záloglevelek és az ipari kötvények kibocsátását. Továbbá: 1. hitelszervezeti törvény intézkedést arról, hogy a bankoknál felhalmozott tőkékért állampapírokat vegyenek. 2. A nagy

jövedelmet hajtó vállalatokat kötelezték arra, hogy a jövedelemnek a 5-8 százalékos osztalékok levonása utáni részét a Goldskont-banknál helyezték el, ahol állampapírokból investáltak. 3. Az „Open market” politikával megengedték, hogy a jegybank, mint saját számlára vevő intézet, résztvegyen az értékpapír forgalomban és ezáltal a keresletet és kínálatot szabályozza. 4. A minimálisra szállították le a tőkemutat, hogy ezáltal az állampapírokból való investálás jövedelmező legyen. 5. A Goldskont-bank kincstári jegyeket bocsátott ki és ezáltal felszívta a forgalomban jelentkező felesleges tőkéket. Ezek az intézkedések lehetővé tették, hogy 1935. és 38. között

a német állam 13 milliárd márká belső kölcsön erejéig vette igénybe a német pénzpiacot.

Mindeneket az intézkedéseket kiegészítette a termelésnek szabályozása. A cél az volt, hogy minél több investíciós jellegű ipari cikket gyártsanak és ne csupán fogyasztási cikkeket. A termelésnek ilyen szabályozása lehetővé tette azt, hogy az öt-éves terv alatt Németországban az árak nem emelkedtek, kivéve a mezőgazdasági cikkek árait, amelyeket mesterségesen emeltek, hogy ezáltal a termelők több termelésre sarkallják. Hogy a márká vásárló kurzusa a külfölddel való relációban is érvényesüljön, ezért három eszközhöz folyamodtak: 1. A devizaforgalom és az import ellenőrzése. 2. Transzferratorium. 3. Az export támogatása.

Összegezve tehát: a Birodalmi Bank az államnak nyújtott hitelkeret kitágításával voltaképpen több fizetőeszközt dobott a piacra, mint amennyi márká volt, mégis különböző intézkedésekkel el tudták érni a fizetések kiegyensúlyozását és az áremelkedés elkerülését. A múlt év áprilisában a német ipar feljes kapacitással dolgozott és ettől kezdve az állami hitelkeretet nem növelék, mert dr. Schachtnek az volt a felfogása, hogy az már infláció volna, mert

a fizetési eszközök növelése nem felel meg a forgalomban levő javak emelkedésének.

Valószínű, hogy távozásával ismét emelik a hitelkeretet, ami azonban már az inflációt jelenti. Nem művészkedés és nem csodadoktorság volt az, amit dr. Schacht művelt, hanem azon a formulán alapult, hogy az összes forgalomban levő fizetési eszközök mennyisége arányban legyen a forgalomban levő javak értékével. Ehhez járult az az elgondolás, hogy a főtermelő és főfogyasztó az állam legyen és az állam az általa kibocsátott pénzt kapja vissza újabb szükségletei fedezetére.

Kölcsönös pénzügyi jogsegély Románia és Franciaország között

Sikeres befejezés előtt a párisi tárgyalások. — Elkerülik a külföldi cégek kettős megadóztatását

Most folynak Párisban a francia—román pénzügyi tárgyalások, amelyeken a román delegációt George Garani, nemzetgazdasági miniszteri igazgató vezeti. A tárgyalások főleg a pénzügyi jogi viszonyosságra vonatkoznak. Az eddigi megállapodások szerint az egyezmény csak az egyesadóokra fog vonatkozni, tehát a két ország területén működő másik állambeli cég az egyesadóval kétszer nem róható meg. Ellenben a román delegáció fenntartotta azt a jogot, hogy a nálunk levő supracota-adóval a

Romániában fiókteleppel bíró cégeket megróhassa.

A készülő egyezmény további során intézkedés történik arra, hogy az állami követelés behajtásánál a két állam egymásnak segítséget nyújtson. Külön szakasz dönt a részvényszélnyek és osztalékok leltitása, illetve foglalása tekintetében és pedig akként, hogy a külföldben lefoglalt ilyen követelések átutalására nézve a másik állam engedélyt fog adni. Külön egyezménybe foglalják a hagyatékok megadóztatását.

ción. Az elnök elbeszélte, hogy gyarmati miniszter korában szükség volt annak a szerződésnek a tanulmányozására, amelyet Franciaország egy szomáli népes törzs királyával kötött Savorgnan de Prazza, a híres Afrikakutató útján. Lehetetlen volt a szerződést megtalálni, bár felkutaták utána a Quai d'Orsay gyarmati irattárát. Valakinek végül eszébe jutott, hogy a szerződés Fournier ezredesnél van, aki mint hadnagy vett részt de Porazza expedíciójában. Lebrun magához hívatta az ezredet, aki abban az időben nyugdíjából élt egy délfranciaországi városban.

— Önnél van a szomáli szerződés?

— Igen — felelte az ezredes.

— Önnel nincsen jogában azt magánál tartani. Be kell szolgáltatnia a külügyminisztérium irattárába.

— Lehetetlen, ezt nem tehetem meg!

Az elnök megdöbben a válaszon. Elképedése nőtt, amikor az ezredes szó nélkül levette

zubbonyát és ingét feltűrni kezdte, mint aki kész nyomban megbirkózni.

— Nem tehetem — mondta az ezredes — mert a szerződés itt van!

Ezzel jobbkarjára mutatott, ahol nagy tetoválás volt látható. A néger-törzs szokása szerint mindkét tárgyaló fél karjára tetoválták a megállapodást.

— Engedje meg Excellenciád, hogy halálomig magammal tartsam a szerződést. Azután a külügyminisztérium rendelkezésére áll.

A kérelem előtt meg kellett hajolni. Beérték azzal, hogy Fournier ezredes karját lefényképezték. Az eredeti példányt ma is viseli a még mindig élő, tetovált ezredes.

Ez annak a szerződésnek a története, amely nem maradt papíron. Altitól megis betartják. Sokkal hosszabb azoknak a szerződéseknek története, amelyek örökké csak papíron maradtak...

A Temesvári Magyar Dalárda közgyűlése megválasztotta az egyesület új vezetőségét

A több mint három évtizedes ragyogó múltal ékeskedő Temesvári Magyar Dalárda működésének és pártoló tagjai évi rendes közgyűlésére gyűltek össze. Körülbelül egy esztendő óta a Temesvári Magyar Dalárda közgyűlése a magyarság első nyilvános életmozdulása volt.

Kakuk János dr. elnök megállapította, hogy a közgyűlés megtartására a dalárda megkapta a szabályszerű hatósági engedélyt és a jegyzőkönyv vezetésére Szily Miklós titkárt kérte föl. Sajnos — mondotta — a Magyar Dalárda múlt évi működéséről nem lehet beszámolni, mert rajta kívül álló okokból nem működhetett. A Magyar Dalárda sohasem foglalkozott politikával, hanem a magyar dal ápolásával és művelésével csupán kulturális tevékenységet folytatott. Mégis megtörtént, hogy amikor a politikai pártokat feloszlatták és helyiségeiket lepecsételték, a dalárdának a Magyar Házban levő otthonát is ez a sors érte. Ennek következtében a dalárda próbákat sem tarthatott. Ama reményét fejezte ki, hogy a Magyar Dalárdának hamarosan újból megadják a működési lehetőséget és folytatja kulturális munkáját.

A tagokat összetartásra, a közönséget pedig a dalárda pártolására buzdította, mert a Magyar Dalárda csakis ezáltal erősödhetik meg.

Sárga József főtítkár olvasta föl azután az évi jelentést, amely ezúttal nem számolt be sok eseményről. Megemlékezett Bezerán Milutin alapító tag elhalálozásáról, majd Krogleth József alapító tag aranylakodalmáról, amikor a dalosok mindkét esetben szerepeltek. Bejelentette a jelentés Wiener Mór dalárdái ügyésznek állásáról való lemondását.

Werholf István péztárosi, Moszko János elnöri és Fülöp Tibor levéltárosi jelentését a közgyűlés tudomásul vette és megadta a vezetőségnek a felmentvényt. Kakuk János dr. elnök bejelentette, hogy a vezetőség meghatározta az alapszabályok értelmében lejárt

és kérte a tisztújítás megejtését, amelynek levezetésére korelnökként Wittigayer Józsefet bízta meg.

Az egyhangulag megtartott tisztújítás eredménye a következő: elnök Kakuk János dr., al-elnök Kun Ferenc dr., főtítkár idősebb Sárga József, titkárs Szily Miklós, pénztáros Werhoff István, ellenőrök Moszko János és Fráter László zászlós Kleitsch Károly, levéltáros Fülöp Tibor, gazda Pintér Sándor, választmányi tagok Braun Dezső, Debreczeni István, Fodor József, Olchváry Bertalan dr., Tóth Sándor, Trasser Miklós, Bayer Géza, Bánfalvy Zsigmond dr., Bodács

Bánffy Miklós gróf megbízta Dadányi György gazdasági felügyelőt a bánsági magyarság megszervezésével

Dadányi György, az egykori Magyar Párt volt titkára és az Erdélyi Gazdasági Egyesület bánsági kerületi felügyelője Kolosvározt járt, ahol írásbeli megbízást kapott Bánffy Miklós gróftól, hogy a bánsági magyarságnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába és az alakuóban levő Magyar Népközösségbe való belépése szervezését irányítsa. Egyben felhatalmazta, hogy a szervező bizottság nevében és megbízásából gyűléseket hívhasson össze és tartasson. Dadányi György a megbízást vállalta és a napokban meg is kezdi a szervezés előmunkálatait. Tegnap tisztelő látogatást tett Ciupe Gheorghie dr. helytartósági vezértitkárnál, aki szívélyesen fogadta és kilátásba helyezte,

Gyula, Krogleth József, Görgei János, Ludvig Jakab, Pejacsevics János, Szlovik Rezső, Tóth Pál és Thury László.

Kakuk János dr. kérte a tagokat, hogy a vezetőséget munkájában támogassák. Kun Ferenc dr. rámutatott az egyesületi szellem ápolásának és új tagok szerzésének szükségességére. Páll György dr. annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Magyar Dalárda hamarosan visszakapja helyiségeit. Arvay Rezső

a sajtó fokozottabb támogatását kérte a magyar kulturális intézmények támogatására. Kubán Endre hangsúlyozta, hogy a sajtó semmimű szemrehányást nem érdemel e tekintetben, mert kötelességét mindenkor a legnagyobb mértékben

lelkismeretesen és önzetlenül teljesíti. Kakuk János dr. elnök mellányolta a sajtó munkáját és támogatásáért köszönetét fejezte ki. Ezzel a közgyűlés véget ért.

hogy a hatóságok részéről is megkap minden szükséges támogatást. Dadányi méra kihallgatást kért Marta Alexandru dr. királyi helytartótól, akiől kérni fogja, hogy a szervezési iroda megnyitása érdekében oldassék fel a Magyar Ház a zár alól és egyben engedtesék meg, hogy a németek példájára magyarnyelvű belépési nyilatkozatokat is készíthessen. Az előkészületek után megindul a szervezés munkája nemcsak a városokban, hanem a falvakban is, ahol mindenütt megjelennek majd a megbízottak, hogy a magyarságnak teljes számban való belépését érjék el úgy a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar osztályába, mint a Magyar Népközösségbe.

Begovits-tánciskolájában

I. Libertatii-tér 14., I. emelet,

február 6-án új tánckurzus kezdődik

Táncórak: hétfőn, szerdán, pénteken

Solidor ur levelezése

Írta: PIERRE BONNEVILLE

Solidor Napoleon élénk levelezést folytatott. A levelek nem az ő címére érkeztek, hanem Massot Pierre autó- és gépjárműre, aki naponta elküldte neki a szolgáival. Solidor ur ugyanis nem helyezte súlyt arra, hogy az ügyfeleivel személyes érintkezésbe lépjen, amióta egy alkalommal egy hölgy a napernyőjével félig agyonverte. Így a dolog nem olyan személyes. Az ügyfél megkapja a levelet, ami-ben Massot Pierre, aszerint, hogy milyen társadalmi állású emberrel van szó, autót, varrógépet, kasszalogépet ajánl megvételre. A levélben pedig géppel írott papírlap van, aláírás nélkül és ennek a szövege rendszerint így kezdődik:

„Egy jóakarója figyelmezteti, hogy fontos levelei vannak egy rosszindulatú ember kezében. Ha az ügy érdekli, sziveskedjék Massot Pierre urnál a részletek iránt érdeklődni”.

Már most két eset volt lehetséges. Akinek valóban rossz volt a lelkiismerete, felkereste Massot urat, aki előbb „meglepetéssel” bámolt a levelébe „csempészett” papírlapra, amiről „semmit se tudott”, de amit nagy emberismeretével megállapította, hogy „bejött” emberrel van dolga, aki kész fizetni. Kilátásba helyezte, hogy megkísérel beszélni az illető emberrel, aki ezt a cédulát a levelébe csuszathatta. Így bonyolódott azután le a zsarolási tárgyalás Massot közbeiktatásával és a pénz is ő vette fel, Solidor pedig a háttérben maradt, mint a hálója sarkában meghuzódó mérgező pók.

Ilyen bölcsen kieszelt módszer mellett nagyon megiepte Solidort, hogy egy delután kellemetlen látogatót kereste fel. Előbb erősen csemetgett valaki előszoba ajtaján. Amikor ő maga ajtót nyitott, szélesvállú, harcásbajuszu, katonás külsejű férfi lökte félre az utjából, a könyökénél fogva visszatákolta a szobájába és ott így szól:

— Herlaine őrnagy vagyok. A nevből ugyan semmit sem tudhat.

— Valóban... először hallom őrnagy ur nevet... Minnek köszönhetem a szerencsét? — felelte Solidor, akit a bemutatkozás külsőségei kissé nyugtalanítottak.

— Köszönheti?... Azt hiszem, hogy nem fogja megkísérelni a látogatásomat. Maga alávaló, gyáva zsaroló! Még annyi bátorsága sincs, hogy nyíltan lépjen szembe az alkotóival!

— Uram... valami borzasztó félreértés lehet... én gáborakereskedő vagyok. Tiltakozom... Az őrnagy a haragtól vérbenforogó szemmel

odálépett Solidor elé és egy nevet mondott:

— Alincourtne, a nővérem. Herlaine volt a leányneve. Most sem érti az összefüggést? Tegnap zárt intézetbe voltam kénytelen bevitetni, mert az idegei a maga zsarolási következtében teljesen összeroppantak és öngyilkossági kísérletet követett el. Főúrral előbb a maga Massot barátját vertem félig agyon, amíg végül kiszolgáltatta a maga zsi-ványbarlangja címét. Szerencséje, hogy ma reggelre a nővérem állapotja jobbra fordult, mert így nem fogom megölni, csak vérsere verem.

Ezzel a belső zsebéből kutyakorbácsot vett elő, gallérijánál fogva megragadta acélmarkával Solidor Napoleont és agyba-főbe verte a korbáccsal. Az arcáról csurgott a vér, amikor végül undorral ellökte magától. Solidor a tengelye körül megfordult és elvágódott a földön... a koponyája a kandalló vasrácsába vágódott és mozdulatlanul fekvé maradt. A fejből vér szivárgott a szőnyegre. Az őrnagy rémülettel nézett a földön fekvő, mozdulatlan alakra. Letérdelt melléje. Mint a háborút végigküzdő katoná ember hamarosan megállapította, hogy Solidor meghalt. Eppen elég szétzúzott koponyával holtan fekvő alakot látott négy esztendőn át...

Elsápadt és halkán morogta:

— Borzasztó... nem ezt akartam! Milyen szerencsétlenség, hogy éppen ahhoz az átkozott vasrács-hoz vágódott a feje! Most mit kezdjek?

Kábultan leroskadott egy székre, a két kezére hajtotta a fejét. Mitévő legyen? Hirtelen gyanus zörejt hallott. Felnézett... a szoba egyik falánál álló nagy iratszékényből egy férfi lépett ki és nyugodt hangon így szól:

— Nyugodjék meg, őrnagy ur. Minél kevesebbet mozog már most annál jobb. Inkább gondolkodjunk azon, hová tegyük?

— Ki ön?... — kérdezte megdöbbenve Herlaine.

— Az nem fontos. A beszélgetésük alatt ott voltam abban az átkozott szekrényben, ahova elbújtam, amikor Solidor távolléte alatt átkeltem a lakásba belopódtam. Ha azt látam volna, hogy le akarja ölni puffantani, közbeleptem volna, mert az ilyen hiéna nem éri meg, hogy miatta becstelens ember a nyaktitól alá kerüljön. De amikor láttam, hogy csak megkorbácsolja, élvezettel kibíeltem. Azután láttam, hogy milyen szerencsétlen fordulatot vett a mulatságos jelenet.

Herlaine firkésző tekintettel nézett végig a váratlan szemtanun. Rokonszenves arcú, kifogástalan izléssel öltözött, negyven év körüli férfi volt. Her-

laine nem értette, hogy most mivel kell számolnia, de az idegen maga adta meg a magyarázatot, meg mielőtt Herlaine kérdezte volna.

— A legsürgősebben el kell tüntetnie az ujjnyomait, amiket bőkezűen osztott szét. Mint látja, én kesztyűt huztam erre a látogatásra. Jól gondoljon vissza arra, hogy a keze, a kilincstől kezdve mihez ért hozzá és mindent, aminek sima a felszíne, a zsebkendőjével alaposan dörzsöljön le, azután huzza fel a kesztyűjét.

Herlaine pontosan eleget tett a jóakarata utasításnak. Az idegen lehajolt a halotthoz, az összezsorított ökléből kivett egy pár szövetszálat, ami Herlaine ruhájából került oda a küzdelem alatt és zsebre tette. Azután így szól:

— A korbácsa meg ott fekszik a földön. Kérem tegye el a belső zsebébe.

— De uram, engedje meg — mondta Herlaine, — hogy most már megkérdézzem, kicsoda ön és miért igyekszik engem olyan jóakarattal megmenteni?

— Az idegen mosolygva félrehajtotta a kabátja hajtókáját, alatta látható volt a párisi rendőrség detektívjelvénye. Így szól:

— Mercier detektív vagyok. Azért nem mondtam meg mingyárt kezdetben, hogy nyugodt idegekkel dolgozhasson. Fél év óta igyekszünk ezt a zsarolót tetten érni, de olyan óvatos, hogy az eddig nem sikerült. Közben a hugomat is elkezdte zsarolni valami szerencsétlen levelezés miatt, ami a kezébe került. Képtelen voltam őt törbessalni. Mint az ilyen esetekben szokott történni, eddig félrelejtést senki se tett ellene, én se tehettem, a nővérem érdekében és így még csak házkutatásra sem tudtam végzetést kieszaközölni. Ma belopódtam ide, hogy valamiképp megszerezsem szegény nővérem leveleit. De ön alaposabb munkát végzett, mint amire a rendőrség képes lett volna. Most mindennek előtt keressük meg a nővéreink levelesomóját.

A halott zsebében talált kulccsal felnyitották Solidor pánccszékényét, az abban fekvő betűsörös jegyzék utmutatása szerint megtalálták a két levelesomót és magukhoz vették. Azután a detektív így szól:

— Uram, én egy zsaroló leleplezésével vagyok megbízva és az most sikerült. Ön, kesztyűs kézzel, szorítson velem kezét, azután távozzék a legsürgősebben. Tíz perc elteltével telefonon bejelentem a főfelügyelőnek, hogy Solidort a lakásban, amikor ki akartam hallgatni, holtan találtam... Sajnos, az eljárásom nem mindenben egyezik a szabályainkkal, de az eredmény a lelkiismeretem ítélőszéké előtt felmentést biztosít nekem.

Jobboldali mozgalom indult el Franciaországban, amely a Szovjettel való szakításért harcol

Párisból jelentik: A francia fővárosban „békefront” elnevezéssel új kommunistaellenes politikai mozgalom indult meg, amelynek kezdeményezője Montigni vasárnap ismertette egy népgyűlésen az akció célját. Hangoztatta, hogy a békefront egyesíteni akarja a politikai pártokat, mindazokat, amelyek meg karják gátolni, hogy

az országot világnézeti nyomással háborúba sodorják.

Az országot csak úgy lehet megmenteni, ha a francia nép legyűri a kommunizmust és a szélső baloldali demokráciát. A francia kommunista párt azonban felosztását követelte.

A nemzeti irányzatú pártok lankadatlan kitarással és egyre nagyobb eredménnyel folytatják a kommunizmus ellen megindított általános küzdelmet. Ezek az egyesületek és pártok Lyonban nagygyűlést tartottak, amelyen több ezer főnyi közönség volt jelen. Doriot jobboldali pártvezér rámutatott arra, hogy

a kommunisták háborúba akarják sodorni Franciaországot.

Moszkva csak ilyen módon kívánja elhárítani a háborús veszélyt, ami egyedül őt fenyegeti. A kommunisták úgy vélik, hogy a nyugateurópai háború megmenekülhet Sztalint és bolsevista fenszerejét. A szovjetben valamennyi párt vezérei börtönben ülnek. Párisban azonban a kommunista párt szabadon garázdálkodhatik. Franciaországban szabadabb kell lenni valamennyi párt működését, csak a kommunista pártot kellene hűvösre tenni.

Fabry volt miniszter a Matinban vezércikkben mutat rá a szovjet-francia viszonyból rejlő súlyos veszélyekre. Fel kell szabadítani Franciaországot Moszkva és a kommunizmus szövetsége alól.

Fel kell bontani azt a szerződést, amely négy esztendő óta Moszkvához láncolja a franciákat.

A francia kormánynak néhány héten belül döntenie kell a francia-szovjet segélynyújtási egyezmény megújítása ügyében.

Párisból jelentik: Bonnet külügyminiszter a radikális párt ülésén hosszabb beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy a világháború befejezése óta a népek nem éltek olyan izgalomban, mint jelenleg.

Ügyszólván minden hétnek megvan a maga külön meglepetése. Olyan meglepetések ezek, amelyek megújított az

egyik, vagy a másik félre vonatkozólag fenyegetéseket tartalmaznak.

Az is kétségtelen, — hangoztatta a külügyminiszter — hogy ezek a meglepetések egyre szélsőségszerűbbé válnak és egyre nagyobb veszélyeket rejtenek magukban.

— Franciaország — folytatta Bonnet — minden állammal és főleg minden szomszédjával jó viszonyban akar élni. Ha ez lehetlenné válik, nem Franciaországban van a hiba. Komoly idők elé érkezünk és a francia nemzetnek meg kell őriznie nyugalalmát és hídverét.

A francia nemzet mindenkor készen áll arra, hogy hazáját az utolsó csepp vérig megvédje.

Az önfeláldozásról és fegyelmezett kötelességtudásról a francia nemzet az elmúlt év szeptemberében csodás tanúbizonyságot tett, amikor a mozgósítás parancsára lelkesedéssel a zászló alá sietett. Ennek a lelkesedésnek a tüze nem gyengült, sőt még erősebbé vált, mert jelenleg olyan veszély fenyeget, amely ellen egész Franciaország egy emberként kész fegyvert ragadni

A munkásság az Arcvonal magyar osztályában

Kolozsvárról jelentik: A romániai magyarság népközösségi szerveinek engedélyezése megmozgatta a különféle szakszervezetekben tömörült magyar munkásságot is. A szakszervezetek tanácsának jóváhagyásával magyar bizottság alakult „a magyar kisebbségi munkásság érdekében védelmére”. Ez a bizottság foglalkozott az új helyzettel s határozati javaslatot fogadott el, amelynek lényege ez: „A magyar kisebbségi munkásság érdekében védelmére alakult bizottság az új idők új szellemének átérzésében elengedhetetlenül szükségesnek tartja, hogy a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának megalakításáról szóló törvény célkitűzéseinek megfelelően a romániai magyar nemzeti kollektivitás szociális, gazdasági, politikai és kulturális szükségleteinek tanulmányozására, képviselésére, védelmére és kielégítésére alakítandó magyar szervezet egyik alosztályaként a magyar fizikai és szellemi munkások autonóm szervezete is kiépíttessék. Ennek a célnak mielőbbi és minél maradéktalanabb megvalósítása érdekében a bizottság felhatalmazza dr. Deutschek Géza, Pálffy Tibor és Jordáky Lajos tagokat, hogy haladéktalanul lépjenek érintkezésbe dr. Bánffy Miklós úrral, akinek elnöksége alatt a román állampolgárságu magyarok népközösségének megszervezésére a belügyminiszter új engedélyt adott és vegyék fel az összeköttetést a magyarság gazdasági, kulturális és szociális intéző köreivel”.

— A diákszervezetek volt vezetői beléptek a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába. Bucurestiből jelentik: A diákszervezetek volt vezetői az egész ország területén beóratkoztak a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába és ugyanakkor hűségnyilatkozatot küldtek táviratilag Öfelségé, II. Carol királynak. A párt tanácsosait felkérték, hogy február 15-ig készíttessék el egyenruhákat, amikor az alkotmány éle beléptetésének első évfordulója alkalmával ünnepélyes ülést hívnak össze.

Ellanyhultak a harcok a japán-kinai harctéren

Sanghaiból jelentik: Három hónap óta a japán csapatok semmilyen eredményt nem tudtak elérni. Kanton és Hankau bevétele óta a japán csapatok elkeseredett harcot folytatnak a kínai guerilla csapatokkal, amelyek váratlanul tünek fel és a japánokat legveszélyesebb pontjainak támadják meg. Három hónap alatt a japánok

legnagyobb csapatát folytattak kínai guerilla csapatokkal,

amelyek ma is lehetlenné teszik a japán hadsereg tervszerű mozdulatait. Kantonból északra a japán csapatok meg akarják tisztítani a terepet, de fáradtságuk nagy akadályokba ütközik.

A Reuter távirati irodának jelenti Csung Kungból: A japán csapatok a befagyott Sárga folyón átkelést kíséreltek meg. Kínai műszaki csapatok felrobbantották a Sárga folyó jegét és ezzel az átkelés lehetlenné vált. A kínai tüzérség és gépfegyverszázatok zárótűzés alatt tartják az összes átkelési pontokat.

Csehszlovákia ezentel csak saját belső ügyeivel törődik, más államnak sorsa nem érdekli

Beran miniszterelnök nagy beszéde az új cseh köztársaság új politikájáról

Prágából jelentik: Vasárnap a Szokolstadionban Beran miniszterelnök beszédet mondott, amelynek során hangoztatta, hogy a Csehszlovák állam sorsának ezentel csupán az egységes párt lesz az intézője. Csehszlovákiának egészen más útra kell térnie, mert a boldogabb jövő megteremtésében csak saját magára számíthat.

A veszély még nem múlt el teljesen Csehszlovákia felet;

és ezért kell egy pártnak és egy akaratnak az országban uralkodni. A kollektív biztonság lehetőségéről véglegesen le kell mondani. A gyár-iparról szólva, megemlítette, hogy a világ hamarosan annak a tudatára fog jutni, hogy a cseh gyártmányok minőségben megjavultak. Ebben a tekintetben a változás csak az, hogy jelenleg nemcsak a munkások, hanem a gyár mérnökei és a tulajdonosok is csehek, a gyárak jövedelmét pedig az országban használják fel és nem szállítják a külföldre.

— Állampolgársági revíziót tartunk — folytatta — és mindenkinek az országban való tartózkodását felülvizsgáljuk, aki 1918. után érkezett Csehszlovákiába. Nem tűrhetjük többé, hogy

az emigránsok elegyék saját polgáraink elől a szűkre szabott kenyereket.

Majd a csehszlovák hadseregről emlékezett meg, amely kisebbé vált, de szervezetében még az eddiginél is tökéletesebb.

— Ami a külpolitikát illeti — folytatta beszédét Beran miniszterelnök — kizáróan saját

ügyeinkkel fogunk törődni. Bennünket nem érdekkel, mi történt Abesszíniában, Kínában, Spanyolországban. Békét akarunk és elsősorban megértésre és barátságra törekszünk nagy szomszédunkkal, Németországgal. Ezt a két országot ezeréves érdekközösség fűzi egymáshoz és ezen szentül megígérem, hogy a múlt hibái nem fognak megisméllődni.

Beszéde végén a miniszterelnök kijelentette, hogy

a Csehszlovákiában élő kisebbségeknek a legteljesebb jogokat biztosítják,

miután azt akarják, hogy a külföldön élő csehek, szlovákok is kedvező elbánásban részesüljenek.

Ötvenezer halottja van a chilei földrengésnek

Tizenkét város rombadőlt. — Egy színház romjai alól négyszáz holttestet ástak ki

Newyorkból jelentik: A délamerikai földrengés áldozatainak számát még mindig nem lehetett pontosan megállapítani. Hozzávetőleges becslés szerint a földrengés által sújtott területeken lakó 200.000 főnyi lakosság közül

50.000 esett áldozatul.

Concepcion város nagyrészen romokban hever, ezenkívül 16 város teljesen rombadőlt. A sebesültek ápolása valamennyire biztosítva van. A vasútforgalmat

csak részben tudták eddig megindítani. Érdekes, hogy

egy színház romjai alól 400 holttestet emeltek ki, de ugyanitt a romok alatt csodálatosan élve találtak egy házaspárt. Ezek elmondották, hogy az áldozatok közül sokan két napig éltek és csak azután pusztultak el. Santiago de Chilebe 3.000 gyermek érkezett, akik mindannyian árvák maradtak a földrengés következtében.

Capitolban
Keddtől kezdve

MIKOR A KÉMNŐ SZERET

Szenzációs képművészet a nagy világháború idejéből. A főszerepekben: DOLORES DEL RIO és GEORGE SANDERS. Kiegészítésül: FOX híradó. Keddől, január 31-től, az előadások kezdete az APOLLÓ MOZI-ban naponként este 7 és 9 órakor. Szombaton: 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 100, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nőugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Farsangi naptár

Február 1. A bírósági tisztviselők táncestélye a Tiszti Kaszinóban.

Február 2. A temesvári Magyar Nőegylet bálja a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 4. A temesvári Román Nőegylet bálja a Tiszti Kaszinó termeiben.

Február 4. A CAMT táncestélye a sörgyár nagyertermében.

Február 4. A Gyárvárosi Zene és Dalegylet farsangi táncestélye a római katolikus ifjúsági egyesület helyiségeiben.

Február 11. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület jelmezes álarcos bálja Bontila ucca 7 szám alatt.

Február 12. Az élelmzési iparosok céhének farsangi mulatsága a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinand szállóban.

Február 23. Műgyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

A technika csodája

Mint izgalmas részlet egy modern Verne-regényben, úgy hangzik a hivatalos angol bejelentés, hogy VI. György angol király tavaszi külföldi útja alatt Kanadából és Amerikából rádió útján fog miniszterével táncolozni, koronát viselőt tartani és — ha szükséges felmerül — felségjogait gyakorolni. A hivatalos jelentés precíz formulázott mondatok olyan száraz hivősséggel adják tudtúl ezt a nem mindennapi tényt, mintha egy régi sablonos szokás bejelentéséről volna szó. Pedig Anglia és az egész világ történetében szinte forradalmi újítást jelent ez. Az angol állami életnek századokon át ki-jegyeceedett formái közé bevonul a jelenkor egyik legnagyobb találmánya és lehetővé teszi, hogy az uralkodó sokezer mérföld messzeségből is kormányozhassa a birodalmát. Ugy lehet, Kanada földjén, vagy Amerika ege alatt kell döntenie VI. György királynak kérdésekről, amelyek nemcsak Angliát, de talán az egész világot érdeklik. Milliók és milliók lelik majd szívdobogva, lesz-e szükség arra, hogy az angol király az éter hullámain át gyakorolja legfontosabb felségjogait.

— **IDŐJÁRÁS:** Borús, ködös idő várható, a hőmérséklet állandósulásával.

— **FRANCIA—MAGYAR TANULMÁNYI KÖR ALAKULT.** Párisból jelentik: A Magyarországgal rokonszenvező és a magyar kérdések iránt érdeklődő fiatal francia szellemi munkások „Francia—magyar tanulmányi kör” címen egyesületben tömörültek. Az új alakulat De Viene gróf, volt budapesti francia követ elnöklétével társasvaesorát rendezett, amelyen több pohárköszöntő hangzott el. Ezek során megemlékezett De Viene a két nemzetet összekötő baráti kapcsolatokról.

— **Be írott magyar nyilas újság.** Budapestről jelentik: A magyar belügyminisztérium a Gyulán megjelenő „Békés” című nyilas lapot szorzatos társadalmi rend elleni támadásai miatt végleg beszüntette.

— **Zürichi tőzdezárlat:** Páris 11.70 és háromgyed, London 20.72, Newyork 44.3, Brüsszel 74.90, Milánó 23.30, Amszterdam 237.55, Berlin 177.85, Prága 15.15, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucures 1.340.

Január 31

Kedd

János Virgil, Cirill

1615 január 31-én halt meg Aquaviva Claudio ösrégi hercegi családból származott jezsuita generális. Fiatalon lépett be a rendbe, amelynek harmincyolc esztendőskorában már generálisa volt. A rendet kifelé tekintélyessé és befolyásossá tette, amiért a jezsuitarend második megalapítójának is nevezik. Számos levelet írt volt erdélyi katolikus ügyeiben.

1797. január 31-én született Schubert Ferenc a nagy bécsi zeneszerző. Remek dalokat — kiváltképpen szerelmi énekeket — alkotott, amelyek örökéletűek lesznek. Schubert Ferenc a főszereplője a Három a kis ány gyönyörű operettnék és az abban előforduló énekek és zeneszámok mind az ő szerzeményei.

1804. január 31-én született Bajza József költő, kritikus és közíró. Kérlelhetetlenül kiüldözötte az irodalom'berkeiből a hivatalnokokat, az oda nem valókat, de nagy lelkesedéssel pártolta az Istentől való igaz költőket. Maga is kiváló lírai költő volt. Verseit a lágyéag és érzelmesség jellemzi. A költészet terén számos követője volt.

1864. január 31-én született Kecskeméthy István kolozsvári református teológiai tanár. Tanári elfoglaltsága mellett időt szakít magának arra is, hogy a magyar kisebbség érdekében serényen munkálkodjék. Szerkeszti ezenkívül a Kis Tükör című vallásos lapot.

(—) **A főpolgármester új hon.** Baran Coriolan dr. főpolgármester, aki napokon keresztül hivatalos ügyekben Bucuresiben tartózkodott, hazatért és újból átvette hivatalát. A főpolgármester tegnap kihallgatáson jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartónál, akinek beszámolt fővárosi útja eredményéről.

(—) **KAVARODÁS A VAJ ÁRA KÖRÜL.** Az elmúlt év júliusában az üzérkedés megakadályozására vonatkozó törvény alapján megindult az eljárás az Agrara Banateana szövetkezet vajosztályának két vezetője, Wätz Ágoston és Klein János ellen, akiket azzal vádoltak, hogy nem tartották be a vaj maximális árát. A járásbíró Wätz Ágostont és Klein Jánost egyenként nyolcezer lei pénzbüntetéssel sújtotta. Fellebbezés folytán az ügy a törvényszék elé került, amely megállapította, hogy a járásbíró ítéletének volt az ügy letárgyalására. Ezért megsemmisítette az ítéletet és mindkettőt felmentette. Az ügyészség felfolyamodást jelentett be és az ítéletábla a tegnapi tárgyaláson úgy találta, hogy a törvényszék formahibát követett el, amikor nem idézte meg a minisztérium képviselőjét. Az iratokat tehát visszaküldik a törvényszékhez, amely a minisztérium képviselőjét megidézve, újból tárgyalja az ügyet.

(—) **Házasság.** Mannheim Sári, Mannheim Rezső közbecsült temesvári polgár, a Galvani R. T. fűtész viselőjének leánya és Reich Béla dr. ismert aradi sebészorvos a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

(—) **A háztulajdonosok kívánásai.** Megírtuk, hogy a háztulajdonosok egyesülete mozgalmat indít a városi illetékeknek öt évre való kivétele, a házberadó bevezetése és az eladásra kerülő telkekkel való üzérkedés ellen. A háztulajdonosok egyesülete tegnap tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy ezekben az ügyekben emlékirattal fordul a város vezetőségéhez.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Pöldes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, fel-fűvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) **Népegyetem és könyvtár Lippán.** Lippán a katonai előképzésben részesülő ifjak számára továbbképző népegyetemi tanfolyamot és könyvtárat létesítettek. A megnyit. és vasárnap nagy ünneppé keretében ment végbe és azon Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár is megjelent.

(—) **Levágják a kövéről.** Eicher Mihály újkisodai lakos tegnap déli órákban a lakásában felakasztotta magát. A 68 éves ember tette; még idejében észrevették és levágták a kötélről. Az életűn; embert a menők kórházba szállították.

— **MA, KEDDEN, JÁR LE A SZEMÉLYZETI KIMUTATÁSOK BENYÚJTÁSÁNAK HATÁRIDÉJE.** Január 31-én, vagyis kedden es e hét órákor jár le a vállalatok személyzeti kimutatójának benyújtására kitűzött határidő. Tekintettel arra, hogy ezt a határidőt nem hosszabbítják meg, az érdekeltek az utolsó napon feltétlenül egyenek eleget a benyújtás kötelezettségének.

ATOMISEUR szén-savas fogfecskenő

a modern ember fog- és szájalpoló szare ismét kapható mérsékelt áron

KECSKEMÉTI Temesvár 1, Bui. Duca 2.

(—) **ÉLELNK SZÖVETKEZETI ÉLET A KIRÁLYI HELYTARTÓSÁG TERÜLETÉN.** A Temes királyi helytartóság öt megyéjének területén működő szövetkezetek kiküldöttei a temesvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében értekezletet tartottak, amelyen megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartó is és az öt megye prefektusai is. Közel kétszáz szövetkezeti tag jelenlétében Ramniceanu Rene vezérigazgató nyitotta meg az értekezletet, majd Andrasiu Gheorghe tanár, a bászági szövetkezetek központjának elnöke, ismertette a bászági szövetkezeti életet. Constantinescu Angel, a szövetkezetek kerületi felügyelője, méltatta a helytartóság területén működő szövetkezetek munkáját és az elért eredményeket. Cristea Tiberiu dr. állategészségügyi vezérfelügyelő, Moldovan Iosif, Ogrin Nicolae dr. az állatexportőrök szindikátusának főtítkára, Tudor D., Halmageanu, I. Bărdan V. mérnök, Roman D., Huma-Bogdan N. tartották érdekes előadásokat. Ramniceanu Rene vezérigazgató ezután nagyszabású expozéban méltatta a szövetkezetek nemzeti intézetének célját és az elért eredményeket. Végül Marta Alexandru dr. királyi helytartó köszönetet mondott az előkészítő bizottságnak, amely alkalmat nyújtott arra, hogy a helytartóság területén dolgozó szövetkezetek kifejezésre juttathatták óhajukat.

(—) **Hir elen halál az uccán.** Nicolici Dumitru 45 éves asztalos tegnap délután az erzsébetvárosi Eneas-uccában összeesett és meghalt. Halálát valószínűleg szívizéhlhűdés okozta.

Az iskolás gyermeket meghűléstől óvja a Diana sósorszesszel való bedörzsölés.

(—) **Ha szélhámosnak mondanak valakit, ez becsületes és nem rágalmazás.** Sziklay József dr. temesvári ügyvéd rágalmazás miatt feljelentés; tett Fischer Regina dettai asszony ellen, mert az azt állította volna róla, hogy szélhámos. A törvényszéki tárgyaláson Fenescu Eugen főügyész felvetette az illetékeség kérdését, mert ha Fischer Regina szélhámosnak mondtatta Sziklay ügyvédet anélkül, hogy megmondta volna, mit követett el, ez becsületes és nem pedig rágalmazás és a járásbíró hatáskörébe tartozik. A törvényszék elrendelte a védelem által bejelentett tanúk kihallgatását és csak azután dönt az illetékeség kérdésében.

— **A vámmalmok tulajdonosai mentesek a könyvvezetés alól.** A bucarestii ítéltábla első tagozata döntött abban a kérdésben, hogy a vámmalmokra örlő malmok tulajdonosai nem kötelesek könyvet vezetni. A ítéltáblai határozat kimondja, hogy az egyesadó törvény 103. szakaszának és a forgalmi adótörvény 12. szakaszának egybevetéséből kifutik, hogy a kisiparosok nem tartoznak könyvet vezetni. Az ítéletet a tábla Polonyi Gábor negrestii malomtulajdonos ügyében hozta.

(—) **Telepek beolvasztása községekbe.** A királyi helytartóság a belügyminiszter előzetes engedélye alapján Fodorháza telepét Gál, Križevac és Bogdan telepeket Újgyiróda, Józsefszállás telepét Zsebely és Újpetromány telepét Petromány községbe olvasztotta be. Azonkívül intézkedett a helytartóság, hogy a Temesvár közelében lévő Kardos, Sarta, Schmidt, Szlavek és Strand telepeket I. G. Duca néven önálló községgé alakítsanak. A királyi helytartóság felhívta a vármegyei prefektúrát, hogy ezen községek élére hat évi időtartamra új bírókat és albírókat nevezzen ki.

(—) **Zombolyai öreg polgár halála.** Zombolyán, 81 esztendőskorában meghalt Kolbusz Mátyás, a község egyik legismertebb polgára. Nagy közzgazdasági tevékenységet fejtett ki és hosszú időn keresztül téglagyári igazgató is volt. A községi bírói tisztelet két ízben is betöltötte. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Mészáros Teréz tizenhat éves, Koss Aranka hatvenöt éves, Kovács Márton hatvannyolc éves napszámos, Timoftei Lucian Mihail egy éves, Tereulea Dimitrie harminckilenc éves földműves, Skruma Juliánna, 26 éves, Florián Péter 37 éves napszámos, Fratolovics K. alin, született Schummer, 48 éves, Dobó Vilmos 60 éves mérnök, Károlyi György 58 éves u azó kereskedő.

(—) Megkezdtek a januári nyugdíjak fizetését. A temesvári adóhivatalok tegnap megkezdtek a januári nyugdíjak fizetését és azt a megállapított és már közölt sorrend szerint folytatják.

— Április 30-ig gázálarcot kell beszerezni. Bucurestiből jelentik: Teodorescu tábornok, légügyi és tengerészeti miniszter, törvénytervezetet készített, amelynek értelmében mindazon intézmények, amelyeknek költségvetése az állami költségvetéssel áll összefüggésben, kötelesek személyzetüket hat hónapon belül gázálarccal ellátni. Ez a rendelkezés kiterjed mindazon vállalatokra, amelyek részvénytársasági alapon létesültek. Ezek a vállalatok legkésőbb április 30-ig kötelesek személyzetük részére a gázálarcot beszerezni.

— A DARVAS-GYLKOSSÁG AZ ÜGYÉSZSÉG ELŐTT. Nemcsak Ardon, de Temesváron is mély megdöbbenést váltott ki az elvetemült gyilkosság, amelynek Darvas Margit, Darvas volt aradi vasúti főmérnök leánya esett áldozatul. Mint megírta, a szomszédok és ismerősök vallomása alapján a gyanú Tamás Éva cselédleányra és ennek vadházastársára, Svoboda Mihály szlovák parasztleányra irányult. A csendőrség nyomban őrizetbe vette őket. A csendőrség úgy a nő, mint a parasztleányt beszállította az aradi ügyészségre, ahol Blăniaru ügyész kezdte meg kihallgatásukat. Az ügyész nem tallát bizonyítékot Svoboda bűnössége mellett és ezért elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. Vadházastársára, Tamás Éva azonban letartóztatási indítvánnyal kerüjt át az első számú vizsgálóbíróására, ahol a déli órákban kerüjt sor kihallgatására. Perva Petru vizsgálóbíró elrendelte ellene a 30 napos vizsgálati fogságot.

— Holc est a kútban. Bucurestiből jelentik: A lupeascai csendőrség egyik őrzőjára a falu szélén lévő kútból vizet akartak inni. Leengedték a vödört, amit azonban megakadt. Megvizsgálták a kutat és megállapították, hogy abban egy hol test fekszik, amelyet azután a falusiak a felszínre hoztak és abban Stoenescu Vasile 43 éves lakost ismerék fel. Megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy bűntény történt-e.

(—) A MAGYAR NŐEGYLET KÖZGYŰLÉSE vasárnapra volt kitűzve, de nem tartották meg, mert nem volt határozatképes. A közgyűlést így vasárnap, február 5-én délelőtt tizenegy órára elhalasztották, amikor is a megjelentek számára a ó tekintet nélkül megtartják. A közgyűlés a nőegyletnek a Magyar Házban levő helyiségeiben lesz.

(—) Magyar bál. A Magyar Nőegylet csütörtökön, február 2-én rendezte meg hagyományos magyar bálját. A bál az idei farsang kiemelkedő eseményének ígérkezik. A megnyitás a magyar ruhás párok bevonulásával kezdődik, utána a magyar ruhás fiatalok magyar táncbokrétát mutat be. A rendezőség felkéri a magyarságot, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Nem feltétlenül szükséges a frakk és a smoking, vagy nőknél a nagy estélyi ruha, megteszi a férfiaknál a szerény sötét színű és az asszonyoknál és lányoknál az egyszerű ruha is, mert fő a bálon az ünnepi lélek, az ünnepi hangulat és a testvéri együvértartozás kimutatása. A magyar bál a kulturpalota — volt Ferdinándszálló — emeletén levő Vigadóban tartják meg.

(—) Vesztett kutya megharapta két kislányt. A városi kötelep kutya megharapta és megharapta Carung Viorica tizenégy éves és Gordeanu Mária tizenegy éves leányokat, akik a kötelep közelében laktak. Intézkedés történt, hogy a két leányt a kolozsvári Pasteur intézetbe szállítsák.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Kedden, január 31-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerár.

A II. kerületben a 3 August utcában levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszerár.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

— Razzia a fővárosi ékszerüzleekben. Bucurestiből jelentik: A Banca Natională tisztviselői váratlan ellenőrzést tartottak az ékszerészeknél és aranyművészeknél, akik aranytárgyakkal kereskednek. A tisztviselők ellenőrizték a Banca Natională által kibocsátott regisztreteket.

(—) Születések: Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Frank Heda Mária, Ehrenfeld Judit, Parle Alexandru, Wegdoner Geraldin Mária, Köhn Edit.

(—) AZ ERZSÉBETVÁROSI POLGARI KÖR KÖZGYŰLÉSE vasárnap délelőtt folyt le a Kiefer-féle vendéglőben Bagyánszky János elnök megnyitása után az évi jelentést Oberst Zoltán dr. és Bohn József terjesztették elő. Pilz János a felügyelőbizottság jelentését mutatta be, majd jóváhagyták a zárszámadást és az új költségvetési előirányzatot. A közgyűlés Lindner Nándor nyugalmazott tanárt tiszteletbeli elnöké választotta, majd megejtette a tisztújítást, amelynek eredménye a következő: elnök Bagyánszky János, ügyvezető elnök idősebb Wollschütz József, társelnökök Gutu és Reich János dr., alelnökök Bata Ferenc, Sieg Miklós és Schranz János. Ezenkívül megválasztották a következő választmányi tagokat: Berger Lipót, Baum János, Berger János, ifjabb Bohn József, Duba András, Gertheisz Pál, Janszky Béla, Katona Ferenc, Kittl Károly, Neurohr Péter, Kratochwill József, Ludwig József, Metz Albert, Oberst Zoltán dr. Perschán Zeno, Pfeiffauf György, Pilz János, Pítch József, Požány Béla, Sárge Gyula, Schira János, Hermann János, Thirung Péter, Trimmel Lajos, Treisz Péter, Walter Lajos, Wilkomm János, ifjabb Wollschütz József, idősebb Bohn József, Wätz Jakab, Schwerák Lőrinc, Holló Gyula és Mayer A.ajos.

(—) Korcsolvák. kálvák takaréktűzhelyek kálvhaelötti télcák. konvhaberendési tárgyak nagy választékban Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG NAGYSIKERŰ MŰKEDVELŐ ESTÉLYE LIPPÁN. Szombaton este a Central szálló nagytermében hatalmas siker mellett zajlott le Lippán a Katolikus Népszövetség műsoros táncestélye. Nagyszámban közönség vett részt az estélyen. Megjelent Lipna társadalmának színe jave. Ott volt Szebig Frigyes pápai kamarás, katolikus plébános, Elekes Gyula református lelkész, Páter Sándor Alajos a radnai római katolikus egyházközség képviselőjében, ott láttuk özv. Beróthi Ferencné a Katolikus Nőegylet népszerű elnökszónóját, Megjelent az estélyen Hedesan lippai rendőrfőnök és még sok előkelőség. Az estélyen műsorra kerüjt a Mesék az írógepről című kedves és nagy sikereket elért operett, amelyet a műkedvelő gárda adott elő. Az előadás tökéletes volt, a szereplők messze túlszárnyalták az átlag műkedvelő nivót úgy, hogy a közönség kellemes estét töltött el. Meg kell emlékeznünk az előadásról és annak kiváló szereplőiről, akik tehetségük legjavát nyújtották és egy olyan előadást produkáltak, amelyen nagyszerű műkedvelő előadásokhoz Lipna közönsége hozzá van szokva. A darab primadonnája Schultz Ferencné volt, tapsorkánokat kapott és állandóan melegen ünnepelte a közönség. Gyönyörűen énekelt, művésziességgel és játéka megnyerő és kitűnő volt. Partnerre a bonvinán szerepében Mindl Vilmos remekelt, mint új műkedvelő mutatkozott be a közönségnek és azonnal elnyerte tetszését. Kellemesen csengő tenor hangjával nagy sikert ért el, va' mint szépen táncolt. A szubrett szerepében Moravicz Ica mutatott be élénk játékokat sok ügyes táncot, partnerei a darab komikusai Iszspász József és Ferenczi Antal állandó derűt tartottak fenn. Nagyon jók voltak epizód szerepekben Jenye Péter, valamint Szép Rózi és Réval Emilné, mind a hárman kitűnő jellemszínészeknek bizonyultak. Jók voltak a darab többi szereplői: Bálint László, Naev István, Hammernvik Pál, Rappos Mihály, Raab Béla, Türkösi József és Schulek Vendel. Külön kell megemlékeznünk a darabot kísérő zenekarról, amelyet Révai Emil zenetanár vezénylet. Ez kitűnő volt. A zenekarban a következő műkedvelő zenészek játszottak: Iszspász Józsefné, Szírb János, ifj. Gráf Károly, Singer Rudolf, Lannert Ferenc, Schwartz Ica, Wingeron József és Unten Józsefné. A zené és ének-számok tökéletességéért Révai Emil zenetanár sok elismerést érdemel. Az előadás után következett a tánc, amely reggelig tartott.

— AZ ANGOL NÉPESEDÉSI HIVATAL most közétett jelentéséből megtudjuk, hogy a múlt évben 395.160 új pár kötött házasságot a birodalom területén, 4516-tal több, mint az előző évben. Megiepb, hogy mennyire emelkedett az egész fiatal korban kötött házasságok száma. A törvény Angliában 16 évben állapítja meg a legfiatalabb kort, amikor férfi, vagy nő házasságra léphet. Az elmúlt évben 1236 tizenhat éves leány kötött házasságot s völegények életkora 16 és 60 év között változott. A fiúk már nem voltak ilyen könnyelműek, mindössze 27-en léptek elár elé ebben a korban és csak hét olyan eset fordult elő, amikor a menyasszony is, a völegény is 16 éves volt. Anglia lakossága egyébként a múlt évben 4.031.000-re emelkedett, ami 1931 óta több, mint egymillióval gyarapodásnak felel meg. A nők most is többségben vannak, mintegy másfélmillióval mulják felül a férfilakosság lélekszámát. Megtudjuk a statisztika adataiból azt is, hogy mikor történik a legtöbb házasságkötés. A század eleje óta július, augusztus és szeptember a legkedveltebb hónapok; az összes házasságok 34 százaléka erre az időre esik. A múlt század utolsó évtizedeiben viszont október, november és december voltak divatban. Amiből az tűnik ki, hogy elődeink hideg fejjel fontolták meg azt, amit a mai nemzedék a nyár forró időszakára biz.

(—) Öngyilkossági kísérlet petróleummal. Kerekes Aladár harminc éves Zwicker uccai lakos öngyilkossági szándékából nagy mennyiségű petróleumot ivott. A mentők kórházba szállították. Tettenek okát még nem ismerik.

(—) Felakaszotta magát. Achimov Pera 60 éves sárafalvai gazdálkodó az istállóban felakasztotta magát és meghalt. Az idős ember hadirokkant volt és tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

(—) Freude und Arbeit című német birodalmi folyóirat januári száma most jelent meg és ezuttal is nemcsak a változatos tartalommal, hanem a tipográfiai kiállításnak nagyszerűségével is valóságos elragadtatást okoz. Ezen számában különösen Bulgáriával foglalkozik részletesen és a német-olasz barátság jegyében számos felvételt közöl németeknek Olaszországban és olaszoknak Németországban tett látogatásáról. A folyóirat legfinomabb papíron nyomva, példányonkin hatvanhárom leír, kapható és figyelemre ajánljuk mindazoknak, akik a jókedv és egészség mozgalommal behatóan foglalkozni kívánnak.

(—) A püspök közbenjárása az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági joga irányában. A nemzetnevelésügyi minisztérium legutóbb vizsautasította az aradi római katolikus főgimnázium nyilvánossági joga elnyerése iránt benyújtott kérelmet. Az aradi egyházközség vezetője ebben az ügyben Pacha Ágoston megyéspüspökhöz fordult és a püspöki hatóság hathatós közbenjárását kérte a nyilvánossági jog visszadása érdekében. A püspöki hatóság erre utóbb a minisztérium elé terjesztette a megindokolt kérelmet és az iratok felterjesztése kapcsán hivatkozott arra, hogy a gimnázium a törvény előirt követelményeinek eleget tett, amiért is ismételtén kérte a nyilvánossági jog meeadását. Pacha Ágoston megyéspüspök a napokban Bucurestiben járt és ezen alkalommal élő szóval is megismételte illetékes helven az aradi gimnázium kérelmét. Az újabb akció elintézése a közeli jövőben várható.

Mozi

MŰSOR:

KEDD, JANUÁR 31.

APOLLÓ: Dzsungel szerelem (angol film).
ATLANTIC: Május (német film) és A szent tigris (angol film).
CAPITOL: Amikor a kémmő szeret (angol film).
RIVOLI: A fehér paradicsom (német film).
SCALA: A szívek csalóánya (angol film).

Február
2

MAGYAR BÁL
A TEMESVÁRI KULTURPALOTA NAGYTERMÉBEN

= KÖZGAZDASÁG =

Hova tűnik el a máj a Temesvári piacról?

Temesvár és Temes megye közegészségügyi bizottságának ülése

A város és a megye közegészségügyi bizottsága Plesa Ion dr. vármegyei főorvos elnökletével tartott ülésén résztvettek Mileti Alexandru közegészségügyi vezérfelügyelő, Todan Iosif dr. és Dragan Nerva dr. hatósági orvosok, Mara Teodor dr. törvénytudó orvos, Schuller János dr. állami vegyész, Cristea Vasile városi főállatorvos, Ciurcu Vasile főmérnök, Cimponeriu Virgil dr. főgyógyász, Heim Ernő dr. népjóléti tanácsnok és Marian Miron kapitány, tűzoltósági parancsnok. A jegyzőkönyvet Rodna Maria tisztviselőnő vezette.

Ismertették a közegészségügyi miniszternek azt a rendeletét, amely szerint

azok az ipari üzemek, amelyek tizenkét több munkással, vagy két óránál nagyobb motorikus erővel dolgoznak, ezenkívül nem működhetnek a város területén.

Ugy találták, hogy ez a rendelet súlyosan érint sok ipari üzemet és azért valószínűleg tartják, hogy az érdekelt gazdasági körök

igyekeznék foglalkozni a minisztert rendeletének megváltoztatására bírni.

Azután tárgyalják különböző ipari és kereskedelmi vállalatok közegészségügyi engedély iránti kérelmét és szánégyvennyolc engedélyt kiadtak. Kimondták, hogy a jövőben természetes jégnek a fagyalt készítésre való felhasználása szigorúan tilos és erre a célra csakis egészségi szempontból kifogástalan műjeget lehet használni.

Mileti Alexandru dr. közegészségügyi vezérfelügyelő szóvá teszi, hogy a város piacairól és hús-székeiből

teljesen eltűnt a máj.

Erre pedig igen sok verszegény és különböző betegségekben szenvedő embernek nagy szüksége van. A bizottság megállapította, hogy amióta a hentesek és mészárosok megtudták, hogy a májat orvosok rendelik sok betegüknek, azt részben elintézik és csak dugottan, a rendesnél magasabb áron adják el, más-

részt pedig átadják exportőröknek. A bizottság elhatározta, hogy a máj eltűnése ügyében

vizsgálatot indít.

Todan Iosif dr. kerületi tisztviselő orvos indítványára a bizottság tizenkét szakállházai tejárustól

megvonja a város területén a tejárustól engedélyt,

mivel az illetők következetesen kivonták magukat hosszabb idő óta az ellenőrzés alól. A bizottság letárgyalta Galetaru Stefan dr. orvosnak a Doja uccában létesítendő magánstanatoriumra vonatkozó kérvényét és megadta az engedélyt.

Tárgyalják a vámolási értékilleték kiszámításának kérdését

A pénzügyminisztérium ma délután tartotta meg első tanácskozását, a vámhivatalokra nézve kötelező devizaárfolyam szabályozásának tárgyában. Mint ismeretes, az importőrök sérelmét képezi, hogy a vámhivatalok nemcsak a Banca Nationala árfolyamát veszik alapul a taxa ad valamem, az értékáram kiszámításánál, hanem a szabadforgalmi devizakurzusokat is, amit a vámhivatalok azért tartanak indokoltnak, mert hivatalból megkapják a szabadforgalmi árfolyamokat. Így megtörténik, hogy ugyanannak az árunak kétféle értékét számítják a vámhivatal szerint, hogy a hivatalos, vagy a szabadforgalmi árfolyamot veszik alapul. Sőt megtörténhetik az is, hogy ugyanazon importőr azonos szállítmánya után, kétféle illetéket számítanak. A kérdésnek általános gazdasági oldala is van, mert nincs kizárva, hogy az árak általában a szabadforgalmi árfolyamok figyelembevételével vett érték szerint fognak kialakulni, ami drágulást idézne elő. Ezért általános érdeklődés a nemzetgazdasági minisztérium ezen kérdésben.

— A múlt évi faexport. A Faipari Szövetség kimutatást adott ki a múlt év forgalmáról. Az adatok a január—szeptemberi hónapokra a kivitel — tonnákban — a következők voltak: tüzifa: 108.178, deszka 400.297, faragottfa 55.212, banjofa 23.007, papírkészítésre alkalmas fa 21.706, ládafa 12.557, donga 3569, traverzek 1746, furnirlemezek 882, panel 3134. Az itt közölt kivitel 18 százalékkal kisebb, mint a megelőző évi és nagyobb, mint az 1935. évi kivitel. A tüzifakivitel 8697 vagón 1937. évi kivitelről 10.818 vagónra emelkedett és ebből a mennyiségből 10.058 vagón ment Magyarországra, 681 vagón Németországba.

(=) A TEXTIL ÉS RUHÁZKODÁSI IPAROSOK CÉHÉNEK ALAKULÓ GYÜLÉSE a temesvári munkakamara helyiségében volt. A királyi helytartóság területéről negy számban jöttek el az érdekeltek iparosok és képviselve voltak Arad, Lugos, Orsova, Karánsebes és Zsombolya szabóiparosai. Crista Gheorghe elnököl a gyűlésen, amelyen résztvett Roseoban Gheorghe munkakamari elnök és Popovici főtitkár is. Crista üdvözölte a megjelenteket, majd Kirity József nagyobb beszédben ismertette, a céhalakulás előnyeit és annak jelentőségét. Azután felolvasták az alapszabályokat, majd kimondták a céh megalakulását, amelyhez máris ötszáznál több munkaadó iparos csatlakozott. Az alakuló közgyűlés végül megválasztotta a vezetőséget és ennek kebeléből a szűkebb elnökséget. A választás eredménye a következő volt: Crista Gheorghe elnök, Kirity József alelnök, Ardelean József pénztáros, Stepan E. titkár, Karl József, Stepan Ion, Maria Gheorghe Arad, Popovici Ilie, Belean Ádám, Gáspár N., Orbán Gyula, Blaj Iuliu, Rormuth, Tuvicsák Ferenc vezetőségi tagok. A vezetőséget majd tizenöt tagra egészítik ki. Ellenőrök lettek Moldovan hites könyvszakértő, Korodin Ba-tazar, Iacobescu Ion (Lugos), Fernbacher Tamás (Lugos) és Mogos Petru (Resica).

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Utánnomás tilos.

— Hogyan történéhetett, — kérdezte az államügyész — hogy a tüt beletörtött?

— Az agyon keresztül hatoló szurás pillanatnyi idő alatt halált okozott. Ugyanakkor azonban az élni megszűnő test reflexszerűen gyengén összerázkódott. A gyilkos keze szilárdan markolta a tüt és ennek volt a következménye, hogy az a test összerendezése következtében beletörtött.

A törvénytudó orvos a tüt, amelynek hegye olyan vékony volt, akár a hajszál, papirosba csavarta és átnyújtotta az államügyésznek.

— Ime, a legfontosabb bűnjel — mondta.

A boncolási jegyzőkönyv elkészülte után az államügyész kihallgatta Rivossier rendőrtisztet, Chelmen orvost, Chamoir moziigazgatót és mindazokat, akik az előző estén az esettel kapcsolatosan már szerepeket. Egyben megbizta Rivossier rendőrtisztet, hogy még különböző kihallgatásokat fogadjon, és az azokról szóló jegyzőkönyveket eléje terjeszse.

Most már tehát bizonyos volt, hogy Yvonne d'Hiver meggyilkolták. De az volt a kérdés, hogy kicsoda gyilkolta meg? Ez a kérdés foglalkoztatta a nyomozó hatóságokat, az újságokat és Lyon egész lakosságát. Választ azonban senki sem tudott adni.

Madame Héne Maneuvre, a meggyilkolt özvegy idősebb nővére, akit az esetről Rivossier rendőrtiszt táviratilag értesített, ügyvéd férjével Párisból együtt még aznap megérkezett Lyonba. Kihallgatták őket is arra vonatkozólag, hogy tudomásuk szerint Yvonne d'Hivernek nem volt-e valami személyes ellensége, aki a gyilkosságot esetleg bosszúból követte volna el. Nemmel válaszoltak és csak az áldozat életkörülményeire tudtak némi magyarázó felvilágosítást adni. Körülbelül ugyanazt mondták, mint Paul Ringelot.

A nyomozás igen széleskörű volt és a szegény Yvonne d'Hiver már régen a sírban nyugodott, a mikor a rendőrség, az ügyész és a vizsgálóbíró még mindig különböző embereket halgatott ki. Ismételtén szedték elő d'Hivernek nécelőjeit, akik igen érdekes adatokat vallottak be urnójuk életmódjáról és arról, hogy kik voltak rendszeres látogatói. Sokat beszéltek Gérard Auboin festőművészről, aki hét évig járt a házba és arról a fiatalberről, akit Rivossier előtt Paul Ringelot is említett és aki két héten keresztül vendége volt d'Hiverének.

Kiderült ezekből a vallomásokból, hogy ennek a férfinak Alexandre Limoujel volt a neve, az özvegy csak Sandynak szólította és a cselédek szerint igen bizalmas viszonyban látszott vele lenni. A szobalány azt vallotta, hogy urnója egy alkalommal Limoujelt vélegényeként említette neki, akihez férjhez megy, de aztán egy napon Limoujel hirtelen elutazott és az asszony többet még a nevét sem említette.

A lyoni rendőrfőnök sűrű felvilágosításért fordult a párisi rendőrséghez, akitől Alexandre Limoujelre vonatkozólag adatokat kért. A válasz hamarosan megérkezett és nem volt valami kedvező. Eszerint Limoujel foglalkozására nézve kalandor, szerencselovag. Párisból néhány év előtt, amikor forróvá vált ába alatt a talaj, hirtelen eltűnt. Hónapok után szakállasan, papi ruhába öltözött, mellette nagy aranykeresztel tűnt fel. Szíriai püspöknek adta ki magát, aki a mohamedánok által üldözött keresztények javára gyűjt. Működését elsősorban a francia vidéki városokra skarta kiterjesztetni, ahol az emberek hiszékenyebbek és adakozóbbak. Azonban mielőtt ténykedését megkezdhetné volna, leleplezték, az újságok nagy cikket írtak róla és a rendőrbírósg cimboráért kérdőre vonta. Különböző keleti nyelveken európai ember számára olvashatatlanságokkal, tarka okmányokkal igazolta, hogy Antiochiában az ottani kopt pátriárcha előtt pappá, majd püspökké szentelte és missziójára Franciaországba küldte.

A rendőrbírósg kikérte keleti tolmácsok és nyelvészek véleményét, akik igazolták, hogy a pecsétes iratok tartalma fedi Limoujel kijelentéseit, azonban sem ezek, sem pedig irásszakértők nem tudták eldönteni, hogy az okmányok valódiak-e, vagy

hamisítványok. Erre való tekintettel Limoujelt mindössze csekélyebb pénzügyi büntetésre ítélték és a papi ornátus levetésére kötelezték. Alexandre Limoujel szíriai püspökségének, amely pedig igen jól védelmeznek ígérkezett, így vége szakadt.

Az utóbbi esztendőben — így szólt a párisi rendőrség tudósításának folytatása — Limouje sokkal könnyebb jövedelmi forrást talált ki magának. Hivatalosan hol mint mulatóbéli énekes, hol mint szállodák és bárók öt órai teáinak előtáncosaként szerepel. Ez azonban csak köpenyeg valódi foglalkozásának eltakarására, amely voltaképpen abban áll, hogy idősebb és gazdag nőknek udvarol, azokat megszedíti és végül pénzért csikar ki tőlük. Megemlítette a jelentés azt is, hogy Alexandre Limoujel az elmúlt esztendőben a bejelentő hivatal szerint két héten keresztül Lyonban időzött, jelenlegi tartózkodási helye azonban ismeretlen.

Utána néztek ennek az adatnak a lyoni lakosok nyilvánosságban és a bejegyzések fedték a párisi jelentést. Valóban két hétig volt a városban és rovatjai így szólnak:

— A bejelentett neve: Alexandre Limoujel. Igazolvány szerinti foglalkozása: énekes. Tartózkodásának célja: rokon látogatás. Lakása Rue Pasteur 65.

Tehát hivatalosan is beigazolódott, hogy Limoujel két hétig valóban özvegy d'Hivernek vendége volt. Minthogy kihallgatása a nyomozás szempontjából fontosnak látszott, rádiogramban megkeresték Franciaország valamennyi rendőrségét, hogy tartózkodási helyét nyomozzák ki és haladéktalanul jelentésük Lyonnak.

A nyomozás során a rendőrség nemsokára újabb rejtély elé került. Ez a talány Gérard Auboin festőművész volt.

A rendőrség a gyilkosság utáni napon akarta a festőt kihallgatni, azonban az érte küldött detektív azzal tért vissza, hogy egy műterem, mint pedig a mellette élő lakás zárva van és a csengésre nem jelentkezik senki.

A szomszédok, akiket megkerdezett, azon a véleményen vannak, hogy Auboin esetleg Párisba utazott. Ezt gyakran szokta megtenni, azonban egy-két nap mulva mindig hazatér. Utazására mindig

Arfolyamok, gabonaárak

HÉTFŐ, JANUÁR 30.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is benfigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, néme. márka 38—39, felár nélkül.

A búsági gabonapiacra a buza iránt élénk kereslet mutatkozott és az irányzat szilárd. A tengeri és a többi gabonafajta iránti érdeklődés csendesebb. A piaci árak a következők: buza 76—77 kiós 400, buza 78 kiós 410, buza 79 kiós 415—420, tengeri 330—335, korpa 300, zsb 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 330, muharmag 310, napraforgómag 390, tókmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

== Teljesen hatályát veszítette a szeptemberi árúblokkolás. A légügyi és tengerészeti miniszter közli az érdekelt cégekkel, hogy minden áru, amely az 1938. szeptember 15-i rendelet folytán zároltatott, felszabadult és az összeírt árúkat felett a vállalatok szabadon rendelkezhetnek.

== Forgalmi adó alóli men'esség. A forgalmi adó helyes alkalmazása végett a pénzügyminiszter közzétette a következőket: a pénzügyigazgatóságoknak, amelyben közli, hogy a belföldön készült asztalterítők, törülközők, zsebkendők, kendők, akár egy színben, akár mintázva, mentesek a forgalmi adó alól, mivel a nyersanyag — a gyapjú — behozatalánál le lett fizetve a forgalmi adó. Ugyancsak intézkedés történt, hogy a szeszgyártásnál visszararadó cefre, amelyet állattáplálásra vásárolnak, mentes legyen a forgalmi adó alól.

== Magánosokra nem terjed ki a vagyonellenőrző törvény. A törvényeszek ügyvédségei valahányszor a közvagyon ellenőrzéséről szóló törvény alapján valamely tisztviselőt vád alá helyeztek, ugyanakkor eljárást indítottak a szállító ellen is, akivel a tisztviselő összeköttetésben volt. A bucarestii ítéltő ábla mellett működő ellenőrző bizottság kimondta, hogy a vagyonellenőrzési törvény hatálya nem terjed ki a magánosokra és azokkal szemben a törvény alapján eljárni nem lehet, ügyük a köztisztviselő ügyével együtt nem tárgyalható.

magával viszi inasát is és azért nem nyit senki ajtót a csemetésre.

Vártak hát és három nap múlva ismét elküldték a detektívet a festőhöz, de az megint eredménytelenül tért vissza. Végül, minthogy Auboin fávómradását feletle gyanusnak találta, kiadta az utasítást, hogy két polgári ruhás rendőr felváltva, éjjel-nappal tartsa szemmel a műtermet és mihelyt a festő mutatkozik, azonnal vezesse elő.

A nyolcadik napon történt, hogy a soros polgári rendőr unalmában belesett a műterem ablakain keresztül redőnyei mögé, majd pedig, amikor ott nem látott semmit, szemét az ajtó zárjának kulcslyukára illesztette. Abban a pillanatban azonban elugrott onnan és hangosat kiáltott:

— Itt van!

A zárban ugyanis belülről benne volt a kulcs. A rendőr megfogta a kilincset, de az nem nyílt. Dühösen ráta meg az ajtót, zörgetett, dörömbölt, de bentről semmi neszt nem hallatszott.

— Nem akar beengedni senkit, — állapította meg.

Tisztaban volt vele, hogy a dolgot haladéktalanul be kell jelentenie a büntügyi rendőrségen. Azonban a műterem mellől sem mert elmenni, mert attól tartott, hogy a festő közben megléphet. Végül is úgy oldotta meg a dolgot, hogy egy fiatalembert megkért, küldje hozzá a másik uccában szolgálatot teljesítő rendőrt. A rendőrről aztán telefonáltatott a rendőrprefekturára, hogy a festő megvan, de bezárkózt az műterembe.

Nemsokára rendőri készültség jelent meg a helyszínen. Amikor mindenféle zajos módon hiába kérték beocsátást, nem sokat gondolkodtak, hanem egyszerűen betörték az ajtót.

Előszobába jutottak, majd onnan a műterembe. Ennek másik oldaláról ajtó vezetett a legénylakásba, amelynek azonban külön bejárata is volt. Az előszobában és a műteremben nem találtak senkit. Amikor azonban Auboin lakásának hálszobájába akartak lépni, a küszöbön dőbben állottak meg. A diványon ott feküdt a festő és rögtön látták, hogy halott. Lelőgő kezének megmerevedett ujjai között revolvert szorongatott még holtában is. Haláléka és feje körül a kerevet alvadt, megfeketedett vérral volt tele.

Nyilvánvalóan öngyilkosságot követett el. Iga-

SPORT

Temesvári csapatok mérkőzései

A Ripensia első komoly edzőmérkőzését a Fratelia ellen játszotta. A Ripensia valamennyi játékosa jól játszott és a csapat végül is 7:0 (6:0) arányban győzött. A Ripensia csatársorában különösen Schwarz és Dobay tündek ki. A Kirizsi-Ilsa csapata Zsombolyán vendégszerepelt, ahol a Jimboliana együttese volt az ellenfele. A lila-kékek nagy formában 15:0 (7:0) arányú győzelmet arattak. Különösen Klimek mozgott kitűnően és egymaga nyolc gólt rugott.

SPORT-FOTO-OPIC
A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása
A. M. MÜLLEY-nél
Timisoara, I. Strada So derer 11.

A CAMT-UDR birkozoverseny eredményei

A temesvári TMAC az UDR versenyzők részvételével birkozoversenyt rendezett, amelynek eredményei a következők: A légsúlyban Kovács (TMAC) pontozással legyőzte Burkovits (UDR) országos bajnokot, míg Romanita (UDR) tussal győzött Lucescu (TMAC) ellen. A nehézsúlyban Nagler és Toma (UDR) tussal győztek Suhajds és Zombori (TMAC) ellen. A könnyűsúlyban Forrai (TMAC) tussal győzött Konecsnik (UDR) országos bajnok ellen. A közép A-súlyban Sándor (UDR) tussal győzte Gussmann (TMAC). Merész (UDR) pedig pontozással győzelmet aratott Ottinger (TMAC) ellen. A közép B-súlyban Firona és Benda (UDR) pontozással győztek Kovács és Hotia (TMAC) ellen.

Második edzőmérkőzését is megverte a ploestii Tricolor. A ploesti Tricolor csapata második mérkőzését játszotta vasárnap a bucarestii Macabbi ellen, amelyet 3:0 arányban győzött le.

zolta ezt az a cédula is, amelyet az egyik asztalkán találtak. A pár sornyi írás, amelyen ugyanaz a keletkezés volt olvasható, mint amely napon d'Hivernét meggyilkolták, így szövege:

— A hűtlenségnek nem szabad megbocsájtani. Én megbocsájtottam és azért most meg keil halom.

Többször is elolvasták ezt az érthetetlen pár sort, de nem tudták jelentését kibogozni. Mindössze azt sejtették, hogy Yvonne d'Hiver asszony tragédiája és a festőművész öngyilkossága között kell valamelyes összefüggésnek lenni. De mi legyen az?

Aposnak látszott az a gyanu is, hogy a moziban a gyilkosságot Gérard Auboin követte el. Nyomban megidézték a mozgóképszínház jegyződoit, a halott festőhöz vezették őket, megkérdőzték, emlékeznek-e rá, hogy a gyilkosság estején ez a férfi az Olympe-moziban lett volna és nem ült-e történetesen d'Hiverné mögött. Azonban erre egyetlen jegyződo sem emlékezett.

A vizsgálóbíró a maga nézetét a következőkben foglalta össze:

— A férfit és az asszonyt hét esztendő barátság kapcsolta egymáshoz. Ez a barátság valószínűleg szerelmi viszony volt. Lehetséges, hogy az asszony kiadta a férfi útját, mire az elhatározta, hogy mindkettőjüknek meg kell halnia. Miután valószínűleg tudta, hogy az asszonynak a 25. számú szőlőre premier bérlete van, egyszerűen a mögötte levő helyre váltott magának jegyet, az előadás alatt a sötét nézőtérrel hirtelen erős döféssel beleszurta az acétút a nő tarkójába, majd az előadás vége felé eltávozott. Ez a cselekedete nem volt különösen feltűnő, mert a közönségnek rossz szokása, hogy az előadások befejezése előtt már tömegesen távozik, mert el akarja kerülni a ruhatárban a tolongást. Hazament és otthon nyomban agyonlőtte magát. Ezt igazolja a hátrahagyott cédulán levő dátum is, április 13., amely napon a gyilkosság történt.

Az államügyész azonban nem volt ezen a véleményen:

— Feltéve, hogy a gyilkos valóban Gérard Auboin, mi szükséges volt arra, hogy a bűntényt a moziban kövesse el? Hiszen a konvulziós állapot szerint az utóbbi hetekben is állandóan megfordult az övegy házában. Ha tehát az volt a terve, hogy ma-

Sporthirek mindenfelől

A CAMT veresége Palesztinában. A munkásléták csapata legutóbbi mérkőzésüket Palesztina válogatottja ellen játszotta, amelyből 3:1 (0:0) arányú vereséget szenvedett. Palesztina válogatottjában több bécsi játékos is szerepelt. A vendégcsapat egyetlen gólját Possák szerezte.

Magyar győzelmek az angol asztali teniszbajnokságokon. Az angol asztali teniszbajnokságokon a magyar versenyzők nagyszerűen szerepeltek. Barus 21:14, 14:12, arányban győzött Kerrington ellen. A harmadik fordulóban Bellák győzött Anderson ellen, a negyedik fordulóban Barna Haguenauer győzte le, míg Bellák Stanleyre mért vereséget.

Victoria—Universitatea 2:1. A két csapat barátságos mérkőzéséből a kapu előtt határozottabban Victoria került ki győztesen. A Victoria góljait Pog szerezte, míg az Universitatea részéről Medrea volt eredményes.

Tanasescu Cannes bajnoka. A nemzetközi teniszbajnokságok során Tanasescu, a kiváló román versenyző a férfi egyes döntőjét megnyerte és ezzel elhódította a város bajnokságát is. Tanasescu—Badin 6:3, 6:3, 9:7. Tanasescu egyébként a férfi és vegyespárosban is a döntőbe került.

Németország válogatottja legyőzte a belgákat. A belga fővárosban ütközött meg a két ország válogatott csapata. A mérkőzést a németek 4:1 arányban nyerték meg. A vezető gólt Binder lőtte, a második gól pedig Schön érdeme volt. A belgák részéről Braine 11-es büntetőből szépített az eredményen. Szünet után a német válogatott döntő fölénybe került és Ichner, valamint Hahnemann révén újabb két gólt ért el.

Ha a Venus nem szerződött — Juhász kivándorol Dél-Amerikába. Juhász, a NAC válogatott középfedezete a fővárosban tartózkodik és tárgya ásokat folytat a Venus vezetőségével. A Venus részéről kijelentették, hogy ebben az időben nem szerződhetnek új játékos. Juhász viszont úgy nyilatkozott, hogy amennyiben nem sikerül a Venussal szerződést kötnie, úgy kivándorol Dél-Amerikába.

dame d'Hivert és magát is elpusztítja, ezt az övegy lakásán is elkövehette volna. A mozt legfeljebb abban az esetben választotta volna a tett színhelyét, ha mint tettes ismeretlen akart volna maradni, de akkor meg nem követte volna el az öngyilkosságot.

Ez a feltételezés elfogadhatónak látszott. A nyomozó hatóságok alaposan átkutatták a festő műtermét és lakását. Magukhoz vettek rengeteg levelet, egy terjedelmes naplót és igen sok jegyzetet.

— Mindennek az áttanulmányozása, — mondotta a vizsgálóbíró — sokáig tart, azonban valószínű, hogy nem lesz hiábaváó munka. Mindenesetre hozzájárul majd az ügy kibogozásához.

Előkerült a festő inasa is. Azt vallotta, hogy április 13-án gazdája hat hétre kifizette és elbocsátotta azzal, hogy hosszabb időre Amerikába megy. Az öngyilkosság okáról és a festőnek d'Hivernével való viszonyáról nem tudott semmit.

A megölt Yvonne d'Hiver lakásán ismételtén tartottak helyszíni szemlést és kutatást. Nemcsak íróasztalában, hanem szekrényeiben, kalapdobozáiban és toalettszobájának különböző fiókjában is jó néhány száz levelet találtak. Ezeket is mind elvittek tanulmányozás végett.

Volt az asszonynak modern páncélszekrénye is. A cseédek szerint abban tartotta ékszereit, készpénzét és különböző iratit. Azonban a páncélszekrény kulcsát sehol sem találták. A szobálynagy tudta, hogy azt mindig magával hordta és egy kicsiny antilopbőről készült zacskóban tartotta. Ez a kis zacskó mindig a ridiküljében volt. Yvonne d'Hivernének számos ridikülje volt, ezeket állandóan változtatta, de sohasem mulasztotta el, hogy a kulcsos bőrzacskót abba a kizitáskába tegye, amelyel éppen használni kívánt.

Rivossier rendőrtiszt kijelentette, hogy amikor a gyilkosság felfedezése után az övegynek magához vett ridiküljét átkutatta, abban a sofőrigezgyányon, néhány névjegy, egy levél, készpénz, pudertartón, ajakrzsos rudacska, apró kölnivizes üvegcsén és zsebkendőn kívül egyebet nem talált. Határozottan emlékezett rá, hogy az antilopbőr való kicsiny zacskó nem volt ott.

(Folytatása következik.)

Európa legnagyobb jövedelmű fényképésze, akinek rendelkezéseit Hitler is respektálja

Igen jövedelmező foglalkozás a fényképészet annak, aki jól érti ezt a művészetet. Mert kétségtelen, hogy a fotográfálás már rég túlment az egyszerű mesterség határain. Sehol sem megy azonban jobban a fényképészeknek, mint a mai Németországban, ahol a fotográfálás egyik legfontosabb alkotóeleme a felvilágosító, népszerűsítő, hangulatszerző propagandisztikus tevékenységnek. Németországban egyenesen a rádióval kell versenyeznie a fényképésznek. Ille ő egy nem annyira verseng, mint inkább párhuzamosan dolgozik vele. Ha a rádió kielégíti a fül minden igényeit, a fényképész viszont mindenről beszámol a szem számára, ami csak a birodalomban történik. Már pedig ott folyton történik valami. Hol egy új autóstadiónt nyitnak meg, hol uti tibusz áramvonalas mozdonyt, repülőgépet adnak át a forgalomnak, hol új középületet emelnek vagy szobrot, parkokat létesítenek, csatornáznak, felválnak könyvtárakat, színházakat, egyéb közintézményeket. Ilyenkor mindig ott sűrű a férge emberek egész légiója a Kodakkal. Nem késlekednek ők mások sem, mikor a Kraft durch Freude tartja valamely ünnepét, vagy amikor félti segítségére gyűjtenek, vagy egvén népi összejutülekezések történnek, felvonulások, demonstrációk, amelyekkel oly bőven szolgál a mozgalmas politikai élet.

A német fotográfusok tehát nem szenvednek munkahiányban, sőt ellenkezőleg, bőven akad dolguk. Meg is vannak elégedve a helyzetükkel. Azonban még közöttük is egész kivételesen jó dolga van Hoffmann Henrik urnak, aki azzal dicsekedhetik, hogy ő Hitler saját külön fényképésze. Münchenben, Berchtlesgadenben, Berlinben, otthonában csak ő fényképezheti a Führert és ezt a kivételes kegyet annak köszönheti, hogy a nemzeti szocializmus hajdani müncheni harcaiban már Hitler szűkebb táborához tartozott. Ne gondoljuk azonban, hogy ez a meglisteltetés csak afaia Titel ohne Mittel. Hitler aképe minden német család lakásában ott van, azonkívül leközlik ezeket a képeket milliónyi újságban, képes folyóiratban. Még az albumok és történelmek

is rekord-kiadásokban jelennek meg. Így bármilyen szerény is Hoffmann mester művészijutaléka, végeredményben mégis tengernyi jövedelmmé dagad.

Hoffmann egyébként valóságos nagyhatalmasság a fényképészek között. Ő határozza meg azokat, akik bizonyos alkalmakkor fényképezhetnek. Ha viszont úgy dönt, hogy ennél vagy annál az alkalomnál csak az újságírók és ő jelenhetnek meg, úgy ez véghatározat,

mely ellen nincs fellebbezés. Mint fotóművész pedig még Hitlerrel szemben is teljes autokrata. Ő mondja meg, milyen pózba álljon és hol helyezkedjék el. Ezen jóához kéretlenül ragaszkodik. Gyakran egyszerűen csak így szól:

— Bocsánatot kérek, de én ezt jobban tudom. A Führer pedig, aki annyira tud parancsolni, ebben az esetben tud engedelmeskedni is. Igaz, hogy Hoffmann újságíróval pszichológiai főlényvel érti a mesterségét. Régebben például előfordult olykor, hogy Hitler arcára fényképezés közben túlságosan kiült a szenvedély, vagy túléles volt a póz. Hoffmann a neki nem tetsző felvételeket ilyenkor mindig kissejlejtezte. Hoffmann tehát igaz-veig érti a mesterségét. Sőt többet is lát, mint az egyszerű fotográfus szeme. De meg van a hasna is a tudományából. Ő a világ legnagyobb fotográfusa.

Rádió

KEDD, JANUÁR 31.

Bucuresti, 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Mutaffian mandolinzenekara. 18.50: E. Busuioceanu és I. Mitarcă saxofon duettje. 19: Tudományos krónika. 19.15: Sofia Munteanu énekel. 19.35: Marica Papageorghie-Pessione hárfázik. 20: Prof. dr. D. Mezincescu előadása. 20.15: Operett-lemezek. 20.45: Prof. Chr. Muscelanu előadása. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: Arturo Gofman énekel. 22.40: Luise Gmeiner zongorázik. 23: Hírek. 23.15: Petrică Motoi zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Látogatás egy honfoglalás kori magyar faluban. Felolvasás. 11.45: Időszéri divathírek. Felolvasás. 1.10: M. Lévy Ilonka énekel. 1.45: Hírek. 2: Országos Postászenekar. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Elelmszerárak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6.10: Szalonzenekar. 7: Asztalos Miklós dr. előadása. 7.30: Helmut Hídeghéti zongorázik, Hans Eggert énekel. 8: Krakkó. Lengyeország egykori fővárosa. Előadás. 8.30: Hanglemezek. 9: Négy egyfelvonásos. 10: Kóczé Antal és cigányzenekara. 10.40: Hírek, idő-

járársjelentés. 11: Thaler Gyula és Végh Mihály jazzzenekara. 11.30: Hírek német és orosz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Hanglemezek. 12.40: Hoór-Tempis István olasz nyelvű előadása. 1.05: Hírek

SZERDA, FEBRUÁR 1.

Bucuresti, 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Luceafărul jazzzenekar. 19: Szalonzenekar. 19.45: Művészeti krónika. 20: Szalonzenekar. 20.50: Dr. Aurel Voinea előadása. 21.05: Kamarazene. 22: Hírek, sport. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Grigoras Diniku zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt. 11.45: A világitás története. Felolvasás. 1.10: Károlyi Árpád és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Elelmszerárak. 5.15: Diákfelőra. 5.45: Hírek. 6.10: A bécsi keringő története. Felolvasás lemezekkel. 7.10: Tunisz és Korzika. Felolvasás. 7.40: Rác József és cigányzenekara. 8.30: „A kékszakállu herceg vára” és „Bajazzók” című operák közvetítése. 9.25: Hírek. 11.10: Időjárásjelentés. Majd: Miletin Géza jazzhármasa. 11.35: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szalonzenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közzölhető. Házasság szavankint öt leu. minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik. Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik. Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik. Piata Kútt. — Nógrády-trafik. (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Ga góczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon 7-13.

Állást keres

Fiatallászeresesség, gyakorlati állást keres. Vidékre is megy. Cím Prodanovits József Lipova. 625

Oklevéles tanítónő gyermekek mellé, vagy más állást keres. Perfekt magyar. román. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 630

Alkalmazás

Alkalmazunk! Lépcenállap gyártásban tökéletesen gyakorlott összerakó munkásokat, valamint nitrocelulózalakat spriccelésben gyakorlott munkásokat. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igények megjelölésével Székely & Réti bútorgyár. Târgu-Mures küldendők 156

7 szobás, modern villalás, 1-2 személynek kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 625

Modern, kényelmes 2 szobás uccai lakást minden mellékkeliséggel, I. emeleten. Belvárosban, avagy ezzel határos részen közel a villamos megállóhoz május 1-re keresek Szíves ajánlatokat „Két személy” jellegre kérek. 629

Lakás

Két egyszobás lakás. Lehetőleg az I. kerületben, vagy ahhoz közel kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 680

Garzon-lakás, vagy két kisebb szobás lakás, május 1-re kerestetik. Címeket „Jó bérlő” jellegre a kiadóba kérem leadni. 688

Adás-vétel

Ford-autó 4 hengeres, csukott megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 627

Butor, porcellán és üvegáru

L. Schmidt n. Schuster

cégnél Temesvár I., Lonovics u. 3. sz. (A r. k. püspökség palota bejáratával szemben) és III. Str. Coroana de Otel 11

A Banca Timișoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás

és egy üzlethelyiség azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házkezelőségénél.

Bizalmi embereket keresünk

gyárakban, ipartelepeken, nagyvállalatoknál, intézményeknél, akik jutalék ellenében, kerékpárjainkat eladásra ajánlják. Községi és falusi megbízottakat is keresünk. A legjobb külföldi és belföldi kerékpárokat részletfizetésre is olcsón hozzuk forgalomba. Megbízható érdeklődők adják le sürgősen pontos címüket és egyéb adataikat

„Kerékpár-Import”

jellegre borítékban e lap kiadóhivatalában.